

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Skupna ministrska konferenca.

Dunaj, 21. aprila.

Danes dopoldne se je vršila na Dunaju pod predsedstvom grofa Berchtolda skupno ministrska konferenca, katere so se udeležili avstrijski in ogrski ministrski predstavniki, vojni minister in skupni finančni minister. Uradno se poudarja, da konferenca ni imela oficijelnega značaja »skupnega ministrskega sveta« temveč da je šlo le za informacijsko posvetovanje vodilnih državnikov, ki je bilo z ozirom na dejstvo, da se ti že več kakor dvameseca niso sestali, potrebno.

Od dobro poučene strani se nam poroča: »Skupna ministrska konferenca res ni storila nikakih formalnih sklepov in zato je zatiranje, da sestanek vodilnih državnikov ni imel oficijelnega značaja, na videz popolnoma verjetno.

Vendar pa so bili za današnjo sejo pripravljene važni sklepi, ki dajejo ministrski konferenci odličen pomen.

Grof Berchtold je svoje kolege predvsem informiral o znanje-političnem položaju: njegovo poročilo je potrdilo optimistična razaranja glede nadaljnjega razvoja dogodkov, zlasti v kolikor je od njih tangirana avstrijsko - ogrska monarhija. Ministrska konferenca si je bila v tem edina, da so zapletljivi med Avstrijo in balkanskimi državami toliko kakor izključeni. Zaradi tega se je pečala z možnostjo odpustitve rezervistov, ki služijo v južnih polkih. Vojna uprava soglašala v principu s to uredbo. Ministri so ugotovili, pod katerimi pogoji bi se moglo odpustitve pričeti in bi bili prišli najbrž že danes do tozadnega principijelnega sklepa, da ne obvladuje situacije negotovost, ki jo povzroča politika kralja Nikole. Poleg tega ni mogel grof Berchtold podati poročila o odgovoru balkanskih držav na zadnjo noto velesil, ker ta odgovor že v soboto pričakovan do danes še ni bil podan in ker še niso znani več ali manj tehnični pogoji, ki jih hoče poudariti Balkan-

ska zveza glede od velesil določenih albanških mej. Tudi srbsko - bolgarski spor in njega eventualni razvoj, je prišel pri tej priliki v razgovor. Uvažuje ta dejstva so se ministri odločili odgoditi vojaško vprašanje na poznejši čas. Ni pa izključeno, da bo mogoče odrediti odpustitve rezervistov v najbližji dobi in sicer brez predhodnega sklepa skupne ministrske konference.

V današnji seji pa se je prvič oficijelno razpravljalo tudi vprašanje zvišanja rekrutnega kontingenta. Voja uprava smatra na podlagi izkušenj zadnjega časa pomnožitev številnega stanja posameznih kompanij za neobhodno potrebno in vojni minister Krobatin je danes svoje kolege uradno obvestil o načrtu vojne uprave glede načina in izmere tega zvišanja. Ministrska konferenca je o vprašanju le principijelno razpravljala ter po daljši debati odobrila razloge, ki jih je navedel vojni minister. To odobrenje seveda še ne pomenja nikake definitivne odločitve, in ministrska konferenca si je bila svesta, da se bodo stavile zvišanju rekrutnega kontingenta velike težkoče politične in finančne naravi.

S trgovinsko - političnimi vprašanji, ki se tičejo našega razmerja napram balkanskim državam, se ministrska konferenca ni več obširneje bavila, ker je bila storila tozadevne principijelne sklepe že v svoji zadnji seji. Vendar so razpravljali ministri o konsekvencah protiaustrijskega bojkota v Srbiji. Grof Berchtold je moral poročati, da grozi poostrenje bojkotne akcije srbskega trgovanja, proti kateri zaenkrat ni diplomatskega sredstva, ker odklanja srbska vlada vsako zvezo s tem gibanjem belgradskih trgovskih krogov, katero je srbski vladi sami neprijetno.

Ministri so se končno posvetovali o pripravah za delegacijsko sejo ter se izrekli za njeno odgoditev — na jesen.

Vojna na Balkanu.

Generalni naskok na Taraboš.

Da se je Črna gora brezpogojno uklonila željam velesil, so poročale

dunajske brzjavke še v nedeljo. Včeraj pa je dospela s Cetinja brzjavka, da Črnogorci ne odnehajo od Skadra in da pripravljajo generalni naskok. Iz Bara poročajo k temu še, da je sklenil vojni svet v petek generalni naskok na Taraboš. Še v nedeljo so Črnogorci zbrali pod Tarabošem celih 6 bataljonov iztaboriščapr Vraki. V zadnjih dneh so Črnogorci tudi obstreljevali Skader z Brdice in Bardanjola. Zdi se pa, da so Črnogorci to storili le, da vzbude pozornost oblegancev, da ti potegnejo iz Taraboša večino svoje posadke. Seveda sumniči ista brzjavka takoj tudi Srbe, da niso odpoklicali vseh svojih vojakov, marveč, da je ostalo veliko število srbskih vojakov še pred Skadrom in da se bodo ti vojaki v črnogorskih uniformah udeležili generalnega naskoka. Pripravljeni moramo tedaj biti, da se bodo v prihodnjih dneh vršili protesti pri srbski vladi, toda ravno tako gotovo je tudi, da bo srbska vlada kategorično izjavila, da se pred Skadrom ne bojuje noben srbski državljani na povle srbske vlade, da pa prostovoljcem ne more braniti, da se udeležujejo boja. Težko bo razločiti med Srbi in kraljevine in Črnogorci in če bo kateri izmed ranjencev samozavestno izjavil »Ja sam Srbin«, bo šlo to gotovo na rovaš kraljevine Srbije. Če bi zaradi tega dejstva, da se bojujejo pred Skadrom Srbi, ne prišlo do kakih komplikacij ali vsaj do raznih pojasnjevanj, bi bilo zelo čudno.

Kako sodijo Nemci v raju o mednarodnem položaju.

Iz Monakova poročajo, da se je tam vršilo v nedeljo zborovanje vse-nemške zveze. Predsednik Class iz Mogunca je poročal o mednarodnem položaju in izjavil, da je prepričan, da kljub temu, da je bilo sklenjeno premirje, napetost ni popustila. Govornik je svaril pred domnevanjem, da bi bilo prišlo med Rusijo in Avstrijo do kakega sporazuma. Trdil je, da obstojajo odločilna nasprotstva še nadalje in da more že samo vprašanje Albanije vsak dan zanetiti ogenj med obema državama. Vse-nemci tedaj presojaajo splošni položaj zelo pesimistično ter so priprav-

ljeni, da se bo morala Nemčija bojevati najmanj z Rusijo in Francosko, kateri boj bo brez dvoma odločil o prihodnosti Nemčije. Vsled tega pozdravljajo vsenemci tudi nemške vojaške predloge.

O vojaških predlogih je poročal general Keim iz Berolina, ki je med drugim tudi izjavil: Z ozirom na razmerje z Avstro - Ogrsko govoriti o vojaških predlogih je mogoče samo v splošnih obrisih, da ne more nikdo očitati Nemčiji, da se vmešava v notranje razmere sosedne monarhije. Samo to hočem naglasiti, da se je vodila tudi v Nemčiji desetletja slabotna vojaška politika — pred vsem iz parlamentarnih vzrokov — in to ni ostalo brez vpliva na zunanjo politiko sosedne monarhije Avstro - Ogrske. V očigled nevzdržnim razmeram so se v Avstriji končno odločili zvišati število svoje vojske, to pa je bilo nezadostno — in če se govori sedaj zopet o takem zvišanju, mora biti to velikopotezno in se ne sme ozirati na strankarsko vpitje, sicer tudi to zvišanje ne bo doseglo svojega namena. Rak - rana avstro - ogrske voje organizacije obstoja v slabotnih mirovni enotah zlasti pri pehoti. Treba je samo pomnožiti število novincev. Pred vsem pa je potrebno izvesti reformo hitro in se ne sme zopet razdeliti na 3 do 4 leta. Ne verjamem, nič če bi se posrečilo napraviti sedaj mir na Balkanu, da bi mir dolgo trajal. Obe zavezniški državi bosta morali v prihodnje strogo paziti, kajti če se pojavijo zopet enkrat krize, ne bo šlo brez svetovne vojne. In ta svetovna vojna bo odločala o usodi Nemčije in Avstro - Ogrske. Zato mora biti nemški meč ostro nabrušen in isto velja za Avstrijo.

Namenoma se ne spuščamo v nikako kritiko teh izjavanj značilno pa je, da celo nemški generali ne verujejo v svetovni mir.

Štajersko.

Pozor pred agenti! Iz Št. Jurja ob Južni železnici nam pišejo: Po naših krajih lazijo pogosto agenti raznih zakonitih čeških in židovskih bank v Brnu in Pragi ter prodajo

najrazličnejše skupine srečk na obroke. Strankam se s sladkimi besedami slikajo vse dobrote takega nakupa in se jim obljubljajo največja kulanca — ki pa je pozneje vse kaj drugega, ko je kupna pogodba podpisana. Tako je plačal tukajšnji posestnik J. B. neki taki banki v Brnu za tri skupine srečk na obrokih v priložni dveh letih znesek po 512 K; enkrat je vsled velike zaposlenosti in potovanja zamudil obrok, a je vse takoj poravnal. Banka pa je izjavila, da je obročna kupčija s tem stornirana in je vrnila šele vsled tožbe že vplačane, zaračunajoč si »stroškov« 387 K! Vidi se, da se take kupčije sklepajo dostikrat z namenom stranke opehariti in oškodovati! Svarimo torej odločno pred takimi kupčijami z neznanimi Čehi in židovi, pa tudi pri nas že strašijo enaki elementi. So to le špekulacije na ljudsko neumnost ali pozabljenost, pa naj se vrše tudi v »domoljubne« namene.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam poročajo: Na uradne dneve c. kr. mariborskega okrajnega glavarstva prihaja komisar, ki ne zna slovenski! (Kaj bi neki rekli Nemci, če bi hodil na uradne dneve v Pöllan politični uradnik, ki bi ne znal nemški?) Ker se ne more sporazumeti s slovenskimi strankami, si vzame za tolačja lenarskega — nočnega čuvara. In najlepše je, da komisar ne razume tolačja, ta pa komisarja ne; (lenarska »tajčšpraha« je specialiteta!). Tako dobivajo slovenski kmetje od tega famoznega tolačja c. kr. avstrijske politične oblasti prečudne pouke in nasvete. Ta-le komisar s svojim tolačem je pravi kuriozum. Ali misli mariborski okrajni glavar, da se s takimi komedijami utirja v ljudstvo respekt pred visoko vlado?

Kdo je odgovoren za slovensko nazadovanje severno od Maribora? »Sloga« piše: Nemci so sklenili, da morajo nemško mejo pod Spilfeldom prestaviti na slovensko zemljo, vedno bolj proti Mariboru. Ta sklep izvršujejo pred našimi očmi. Svoje dni so poročali mariborski listi, da je prevzela skrb za obrambno delo v teh krajih Kmečka zveza, nje mladina pa neki posebni protektorat. Kje pa so uspehi teh dveh činiteljev? Ni

LISTEK.

Rako je prišel Matija Čebavs do masne službe.

Spisal Ivan Stojan.

(Dalje.)

»Gladka je tvoja govorica, a ni lepa. Glej moj značaj!«
»Hia-ha!« se je zasmajal Matevž. »Kajpak. O, kako si malo izkušen v tem. Dandanes se vse proda in kupi. Še duša. Pa se značaji ne bi! Mnogo si pretrpel po svetu; mogoče si se že naveličal tega življenja... Kaj ti je koristil značaj? Nič, čisto nič. Zato idi, prijatelj, prodaj značaj in kupi si srečo...« Dobra in masna služba je — tajniško mesto pri županstvu. Samo tak moraš biti, kakor sem že omenil, pa prideš do tega mesta. To ti povem samo v toliko, da ti je jasna vsa ta stvar... Sicer se jaz ne brigam preveč za politiko.

Matija je molčal. Nekako sentimentalni je postal. Mlečnik se mu je že vnaprej zdel gnezdo in ječa, kakor ga hočejo zapreti, da ne bi mogel prosto dihati in misliti.

»Pri meni boš ostal,« mu je govoril prijatelj. »V moji trgovini mi boš pomagal, dokler se ne odločiš.« Vstala sta in se napotila po brezu navzdol.

Ko sta stopala skozi vas, so vaščani začudeno gledali Matijo Čebavs, ki ga še nikoli niso videli. Otroci, ki so se pred cerkvijo igrali, so začeli za njima lučati kamenje, dokler jih ni Purgartnik razpodil. Dasi je pri Slovencih gostoljubnost doma, vendar niso bili Mlečničani nikdar prijazni s tujci. Vsakega tujca so nagrali z vriščem in kamenjem. Le pred blaženo nemščino so imeli »rešpekt«. Če so slišali govoriti nemško, so debelo in zamaknjeno gledali, in bilo jim je, kakor da so v devetih nebesih, če slišijo »hinderhonder«.

Nič boljši glede tega niso bili Mlečničani starejšega rodu. Kdor zna »tajč«, ta nekaj velja in daleč po svetu pride. Tako so vedno menili. Kranjskega jezika pa nihče ne obrajta. Kamor nanese Kranjska usoda, ga zaničujejo za »dego«, »ščavo« ali z »vindišer hunde«. To dobro vedo Mlečničani, ali to ni njim jasno, da smo tega sami krivi. Ni čuda torej, da vsak Amerikanec, rodod Angelž, ki ljubi svoj materji jezik, zaničuje in zasmehuje onega Slovence, ki odgovori, vprašan po materinem jeziku, da je Avstrijec...

Večjih zial pa menda ni bilo nikjer na svetu, kakor so bili Mlečničani. Ko je zagledala stara Bokovka skozi okno, iti naša dva znanca, je urno stopila na vežni prag in tako neumno gledala Čebavs, kakor da še ni nikoli videla živega človeka.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« je pozdravila. Pozdrav je seveda veljal

Čebavsu, ki pa je ozdravil z »dober dan«.

»Ježeš, Ježeš!« se je začela Bokovka križati, ko sta onadva odšla naprej. »Zopet je prišel nevernik v našo lepo dolino, da jo okuži s svojim satanskim duhom... O, Marija ljubljena!«

Stopila je v vežo in tarnala in tarnala.

II.

Purgartnikovo posestvo leži na severni strani vasi. Obsežno je Purgartnikovo posestvo, najboljši in skoro večje vrednosti, nego ves Mlečnik, dasi so bili Mlečničani bogati. Dvonedstropna hiša je zgrajena po najmodernejši tehniki. Poleg hiše stoji druga gospodarska poslopja. Ogromen hlev, v katerem je prostora za trideset glav živine, zraven je kozolec s skednjem. Zadaž za vsem tem poslopjem pa se širijo travniki in polja, in vse to je last Matevža Purgartnika.

Velikansko je bilo njegovo premoženje, velike njegove skrbi. Saj je moral plačevati velike davke, plačevati je moral hlapce in dekle in druge uslužbence. Zato ni ljubil brezskrbnih veseljakov, ki so se mu zdeli nepotrební na svetu. Podjeten, kakor je bil, se je zmirom pokazal v vseh strokah. In da bi bil v Ljubljani, bogme, da bi si zaželel kakega klerikalnega korita, napolnjenega z zlatom...

Matija Čebavs se je kmalu privadil življenja mlečniškega. Tako ugodno in udobno se mu je predstav-

ljalo to življenje. Na razpolago je imel veliko sobo, ki je bila zelo bogato opremljena. Delati mu ni bilo treba mnogo. Tako za kratek čas je malo pomagal svojemu prijatelju ali šefu Matevžu.

»Dober podjetnik bi ti bil,« ga je včasih pohvalil Purgartnik, »če bi se oprijel trgovine.«

»Ah, kaj čem jaz tu početi? S temi ljudmi ne bi mogel jaz obče-

vati.«

»Narobe. Pokazal si, da se z nji-

mi razumeš.«
Napačno je bilo mnenje Purgartnikovo glede tega. Čebavs je bil sicer prijazen z Mlečničani, toda ti mu niso mogli nič kaj zaupati. Saj ni bil rojen v Mlečniku, saj je »nevernik«. Tako so mislili o njem. Čebavs si je skušal pridobiti naklonjenosti vaščanov, a revež ni vedel, na kak način. Da bi klečeplazil okrog fajmoštra in poljuboval njegove roke in noge, je bil preodkritosrčen, to se pravi, da ni bil hinavec. Da ni hvalil klerikalnih »zaslug«, ga je ovirala njegova resnicoljubnost.

Vse te pregrehe in napake pa so si Mlečničani in Mlečničanke dobro zapomnile in »vzele s srcu«.

Čebavs je bil res hudič, sam vrag v človeški podobi.

Namreč po mnenju prebivalcev sv. Mlečnika...

Zato so se ga bali in delali krize pred njim...

Mislil bo gotovo kdo, da je vsled Čebavs trpel ugled Purgartnikove

hiše in trgovine. Nikakor ne, ravno obratno. Saj pravim, da so bili Mlečničani čudovito čudni ljudje. Kar trumoma so drveli v Purgartnikovo trgovino gledat novega pomočnika, »hudega hudiča«. Zakaj so ga tako radi gledali, dasi so ga bolj sovražili nego ljubili, ne pogruntati tudi najnadarnejši človek na svetu. Morda vsled tega, ker so se hoteli privaditi hudiču prej, nego treba, če bi zadela — seveda »slučajno« — koga izmed njih ta nesrečna kazen, da bi bil vržen v večni peklenški ogenj? Morda se jim je zdel vzlic svojim pregreham telesno lep kot angel? Kdo ve? To je in ostane za zmirom sveta skrivnost, ki so jo hranili Mlečničani v svojih svetih srcih...

Razmerje med Purgartnikom in Čebavsom pa je bilo skoro bratovsko. Purgartnik je dal Čebavsu na uslugo, ostati pri njem celo življenje. Toda Čebavs je bil tolikanj samozavesten, da se mu je zdelo za malo, živeti od drugega. Sicer ni živel zastoni, zakaj njegovo delo v trgovini tudi ni bilo majhno...

Bil je deževen dan, da niso mogli iti ljudje na polje, travnik in gozd. Ostali so doma. Tedaj, ko je bil ravno čas, se je zbralo precej mozarjev in fantov v »alkoholni sobi« tik trgovine, in pili so »ta grenkega«, katji mlečniški može so bili hudi pivci žganja. V trgovini pa se je nabralo dokaj mladega ženskega cveta, ki je zbiral in zbiral različno blago za obleko, predpasnike, bluze in rute,

jih nikjer! Spodrinili so hoteli Ciril-Methodovo družbo; to so dosegli, ne svoje širokoustne obljube pa so kakor po navadi pozabili. Mi pa nismo na to pozabili. Zato že danes delamo vodstvo Kmečke zveze in vse poslane te stranke odgovorne za naše zgube ob meji. Kdor ima časi in vpliv, mora tudi kaj storiti!

Iz Mozirja. Imenik volilcev za občinske volitve je razporejen na vpogled. Opozarjamo nanj svoje somišljenike! Ker se bližajo občinske volitve, so klerikalni časopisi zopet polni napadov na občinski odbor in razne odlične tržane. Podobar Cesar in naš sladkomihi kaplan bi rada komandirala celi trg. Pazita, da si prvot ne opečeta!

Klerikalci in ljudske knjižnice. V »Slovincu«, »Straži« in po drugih časopisih kar gore naši klerikalni prijatelji za ljudsko izobrazbo. »Dobrega čtiva med ljudi«, »v izobrazbi je naša rešitev« — in dolgo vrsto podobnih, samih na sebi resničnih trditvev in pozivov lahko bereš, kadar hočeš. A, da klerikalcem ni za ljudsko izobrazbo, ne za dobro čtivo kot tako, kažejo lažnjivi napadi »Straže« na knjižnice, ki niso nobene strankarske institucije, temveč res vsakomur dostopni izobraževalni zavodi. V zadnji številki »Straže« z dne 18. aprila se grdo blati občinsko ljudsko knjižnico v Trbovljah in čitalnično knjižnico pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Resnega poudarka za tak napad ni bilo nobenega, narekovala ga je le strankarska zagrozenost in neumnost. Seveda služi obema knjižnicama le v čast, če ju je obljalo glasilo »katoliško - izobraževalno« na Sp. Stajerskem!

Iz Maribora. V enem izmed tukajšnjih slovenskih listov berem pritožbo, da ni dobil na mariborskem kolodvoru voznega listka na slovensko zahtevo. Službojoči uradnik, ki je imel na suknji nemški znak, ni hotel znati slovenski. Postopanje tega nadutega Nemca je obsojanje in obžalovanje vredno, upamo pa, da se bode dotični gospod, ki je bil s slovensko zahtevo po voznem listku zavrnjen, pritožil na ravnateljstvo Južne železnice in bo kot somišljenik sedanjih državnih poslancev tudi iste pošteno okregal, da nočejo porabiti svojega vpliva in svoje politične organizacije za protest proti nemškonomacionalnim izizivcem na spodnje-stajerskih kolodvorih Južne železnice. Dopisi v zakonitih in malo čitanih listih sami na sebi nič ne zaležejo!

»Stajerc« in »Straža« sta priobčila v zadnjih svojih izdajah dobesedno enak dopis o bivšem potovalnem učitelju C. M. D. g. Iv. Prekoršku, ki se je sicer že pred letom dnevi umaknil iz vsega javnega življenja in bi ga lahko kot zasebnega uradnika pustili njegovi »prijatelji« pri miru. Dejstvo pa, da »Straža«, pobiva napade na slovenske ljudi iz istega umazanega peresa v Vojniku kakor »Stajerc«, je zelo značilno. — Istotako napadajo »Straža« »Slovenski Gospodar« in »Stajerc« z duševno si zelo sorodnimi dopisi narodne občinske odbornike v Obrežu pri Središču in celo — središkega župnika g. Canjkarja, ker se ne strinja s politiziranjem svojega mlečnozobega kaplana. Vsekakor so to zanimivi dokazi, kako zelo smo priljubljeni slovenski narodnjaki na Sp. Stajerskem in kako naglo napreduje pri nas splošna politična morala.

Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor priredi

1. majnika velik izlet v Slivnico — gostilna Lesjak. Izletnike spremlja godba. Odhod iz Maribora ob 1. uri 30 min. popoldan. Ila sporedu je godba, petje, ples in prosta zabava. Udobni prostori, vrt in kegljišče je na razpolago, kakor tudi poskrbljeno za dobro postrežbo in zmerne cene. Povratek v Maribor je mogoč ob 5. uri 30 min., 5. uri 50 min. in z godbo ob 7. uri 26 min. Izlet se vrši pri vsakem vremenu. Vstopnina 20 v. Kdor je prijatelj proste, neprisiljene zabave, naj pride, žal mu ne bo! Vabila se ne razpošiljajo!

Iz Haloz. Pred nekajimi dnevi sem bil pri Sv. Barbari v Halozah. Ker se mi je reklo, da je gostilna g. Korenjaka v resnici napredna, sem ložiral pri njem. Seznanil sem se z nekaterimi krepkimi Barbarčani, kojih nastop mi je zelo ugajal. Takoj sem spoznal blagor šole. Kakor sem zvedel imajo že nekoliko let sedemredno, kojoj pa sedaj razširjajo z 8. razredom, telovadnico in otroško kuhinjo. Med pogovorom me vpraša nek mož: »Gospod, kako pa se vam kaj dopade pri nas?« »Kraj sam ob sebi mi zelo ugaja; najboljša seveda ljudstvo, ker niste petolizci črni, ki so naši črvojedci; kar sem posnel iz časnikov. Največ seveda po zaslugi vaših kaplanov: Sorna, Rabuze in Berke.« »Ja, ja, gospod. Vete, pa ni vse zlato, kar se svetli. Tudi pri nas je nogo takih, ki še držijo z njimi. Pri nas smo imeli muziko, plehače, ki so jo g. Ogorelec spravili okup. Klerikalci pa so jim tak dolgo gradove zidali, da so jih zvalili k sebi. Kaplan so meli guč, pa so rekli: »Sedaj, dragi mi godci, ste prišli na edino pravo pot. Ta edina vas popelje k zveličanju. Glavni pogoj pa je, da je vsak ud kršč. izobraževalnega društva in le po tej poti pridete naravnost v nebesa!« Prigovarjali so tudi tistega Emeršičevega Tunčka, samo toti pa se je dobro zadržal. Najbolj se je pač brigo naš kaplan in njegov ministar, po božji volji predsednik kršč. izobraževalnega društva. Vete tisti Pramoverjakov Tunček, ki je vzor vseh mladeničev ter živi čisto deviško, kakor se dohaja za predsednika devičarov. Je pač bil v Berkovi šoli, kaj se hoče?« »Posnel sem iz tega pogovora, da se tudi pri nas duhovniki brigajo za vsako malenkost; kar ni duhovniškega, pa naj je že potem politično ali ne, se mora razdreti in uničiti. Boj se je zanesel v vse gospodarske organizacije in v vse kulturne ustanove; kje je potem tu mogoč napredek?«

Čeden božji namestnik. Graški listi priobčujejo sledeče poročilo: V Gnasu (trg na Srednjem Stajerskem, blizu Cmureka) je zakrivil kaplan Alojz Bauer več zločinov po §§ 128., e29. in 132. kaz. zak. Zlorabljal je dolgo časa šolarice, katerim je bil katehet, ne da bi mu bili prišli na sled. Ko so pa njegove zločine odkrili, se je delal duševno abnormalnega in posrečilo se mu je celo zadevo dalje časa zavleči. Končno pa ga je deželno sodišče v Gradcu dne 18. aprila le obsodilo na 6 mesecev težke ječe. Pri obravnavi se je pokazalo, da je Bauer svoje nedolžne žrtve zapeljal z največjo rafiniranostjo in s toliko previdnostjo, da ga res dolgo niso zasledili. — Taki so tisti gospodje, ki najbolj vpijejo, da je v današnji ljudski šoli vse premalo versko-nravnega vzgoje.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 4. maja t. l. ob 10. dopoldne v šoli v Trbovljah-

Vode po dnevnem redu, ki ga prinese stanovsko glasilo. Med raznimi točkami je tudi predavanje gosp. profesorja dr. Frana Ilešiča o temi: »Tolmačenje nekaterih pravopisnih slučajev.« Zaradi važnosti te in drugih točk se pričakuje polnoštevilne udeležbe. Gostje dobrodošli!

Iz Šostanja. Pri letošnjem naboru so se naši »Nemci« hoteli tudi postaviti. Pripeljali so se torej za streljaj daleč na vozu. Pa zastavo so tudi imeli, namreč frankfurtski trak od pogrebne venca, kar se je izkazalo pozneje čisto primerno, ko je ostal od njih samo Haukejev »Fikec«, pa še ta, pravijo, le po protekciji! Povoda je imel torej dovolj, da se je pozneje obnašal kot kakšen prikrknjenec in da je izzival Slovence; to se že radi tega umeje, ker so Haukeju znosili in mu še nosijo največ grošev Slovinci! — Med slovenskimi naborniki so ugajali fantje iz Pakke, Gorenjega in St. Janža na Vinogori. Imeli so s slovenskimi trobojnici okrašene vozove ter se vedli zelo dostojno.

Avtomobilna zveza Celje-Ljubljana. Na Vranskem se je ustanovila reg. zadruga z omejeno zavezo »Avtomobilna zveza Celje - Ljubljana«. Ta bo na praznik, dne 1. maja začela z rednim avtomobilnim prometom med Celjem in Ljubljano, in sicer po državni cesti proti Zalcu, St. Peter v Savinski dolini, Vranskemu preko Trojane vedno po državni cesti do slovenske naše prestolice Ljubljane. Prvi avto vozi na praznik dne 1. maja iz Celja ob pol 8. (garaža v hotelu pri »Belem volu«) in pride v Ljubljano ob 11. dopoldne. Odhod iz Ljubljane ob pol 4. dopoldne in prihod v Celje ob 7. zvečer. Okoli 10. maja dobi družba drugi avto vozi, ki bo vozil iz Ljubljane ob 7. jutraj in prišel v Celje ob 10. dopoldne; vozil bo iz Celja ob 4. dopoldne in se vrnil v Ljubljano ob 7. zvečer; koncem maja se postavi v promet tudi tretji, salonski avto vozi, ki bo vozil samo v slučajih potrebe, drugače ostane v rezervi. Natančni vozni red, tarife itd. se objavijo pravčasno še pred 1. majem. Potrebne spremembe voznega reda bo pokazal promet sam. Nova prometna zveza med Celjem in Ljubljano bo otvorila marsikateri lep kraj v Savinski dolini in v sosednji Kranjski, ki je bil doslej vsled oddaljenosti železnice teško pristopen; služila bo v enaki meri praktičnim potrebam, kakor tiskemu prometu. Vransko in še mnoge druge večje in manjše kraje se bo s tem zblížalo z Ljubljano, od česar bo imelo naše največje slovensko mesto gotovo le korist.

Iz Središča. V našem trgu se bo osnoval odbor za spomenik znamenitemu središkemu rojaku in prvoborniku spodnještajerskih Slovincov, umrlemu dr. Ivanu Dečku. — Spomenik bo stal na trgu pred občinsko hišo.

Iz Središča. Dne 19. aprila se je vršila slavnostna seja trškega občinskega odbora, v kateri so se govorili spominjali 30letnice, odkar je uveden pri trškem občinskem uradu popolno slovensko uradovanje. Središki trg tvori res že dolga desetletja pravi vzor narodne zavednosti in odločnosti. Želeli bi bilo osobito, da bi ga posnemale vse naše slovenske občine in bi odpravile popolno nemško uradovanje, pa tudi ne bi več sprejemale od nobene oblasti in stranke nemških dopisov. S tem bi se razmere po naših uradih same od sebe spremenile v naš prid. Omeniti ne bo skoraj treba, da so v sre-

diškem trgu na krmilu odlični somišljeniki (po pisavi klerikalnih časopisov »nemškutarske«) Narodne stranke.

Iz Ptulja. (Politično društvo »Pozor« v Ptuiju) je na občnem zboru dne 26. marca t. l. sklenilo, da pozove k sodelovanju vse prave narodnjake v ptuljskem okraju. Do sedaj se je prepuščalo delo v Ptuiju in v okraju le posameznim ptuljskim Slovincem, ki morajo za svoj trud prenašati zabavljanje po vseh mogočih časopisih. Lažje in bolj komodno je sevedastati ob strani, grajati »brezdelnost« onih, ki imajo saj dobro voljo, kakor pa imeti pogum, da pristopijo kot člani k političnemu društvu, da zahajajo na občne zборе ter plačujejo malenkostno članarino. Kdor želi na shode, naj se javi političnemu društvu, ki ga bo z veseljem podpiralo. Pričakujemo prav mnogogostevilnih prijav. S samo kritiko nam je bore malo pomagano. Kdor s smejo političnega društva ni zadovoljen, ta naj postane član političnega društva, imel bo prilike dovolj, da uresniči svoje res dobre namete. — Dela je dovolj za vsakega, torej na delo! Ta oklic smo vposlali že pred 14. dnevi tudi uredništvu »Sloge«, ki mu pa v naše zasedenije ni dalo prostora, dočim s slastjo prinaša neosnovane napade na politično društvo. Na ta način seveda v ptuljskem okraju ne bomo prišli naprej. — Odbor.

Iz Ptulja. (Predstava naše dramatične podružnice) dne 13. aprila, se je izvanredno dobro obnesla. Narodna igra »Četrta božja zapoved« je bila prav po okusu občinstva, ki je tokrat do zadnjega prostorka napolnilo veliko dvorano »Narodnega doma«. Mnogobrojno občinstvo je dalo našim diletantom tem več poguma, da so takoj s početka vsi brez izjeme nastopili s polno sigurnostjo, da so se s pravim navdušenjem uživali v svoje vloge ter tako pripomogli prireditvi do popolnega uspeha. Prostor nam ne dopušta, da bi izrekli kritiko o vsakem posameznem igralcu, omenimo le, da so bile vloge prav dobro razdeljene. Posamezni prizori n. pr. nastop stare matere, ki podaje lepe nauke svojim vnukoma (gdč. Lukner, gdč. Mahorič, g. Christof), dalje prizor na Ponosnikovem domu (gdč. Kolar, g. dr. Brunčko), prizori v gostilni (g. Breznik, g. Šentjurc, g. Kocjan, g. Kokot, g. Rodošek itd.) in končno zadnji prizor v ječi (g. Kolar, gdč. Lukner, g. Christof in g. Kondres) so izvajali splošno priznanje gledalcev. Klobučar (g. Mikš), Ana (gdč. Haladejeva), Klobučarjeva soproga (ga. Jeršetova), vrtnar Lepec (g. Šentjurc) so nam istotako prav dobro podali svoje vloge. Vsem bodi izrečena naša hvala za nesebično požrtvovalnost, posebno hvalo zasluži režiser gosp. dr. Brunčko za svoj trud. Z zadovoljstvom smo opazili, da se je začelo tudi sceneriji posvečati večja pozornost. Seveda je to le mogoče vsled strokovnjaškega sodelovanja gosp. Haladeja. Izboren uspeh te prireditve je ojačal našo podružnico, da se je odločila v tej sežirji prirediti še eno predstavo in uprizoriti narodno igro »Deseti brat«, ki bo gotovo saj tako dobro obiskana, kakor zadnja predstava. Priredi se ta igra dne 4. maja, na kar slavno občinstvo že danes opozarjamo.

Koroško.

Požar. Poročali smo že o požaru v Hajdini. Pogorele stavbe so bile zavarovane za 3950 K.

Izginil je 15letni pekovski vajenec Oberauner iz beljaške okolice. Bil je srednje velik, imel je rjave lase in oči. Izginil je dne 19. aprila. Oblečen je bil črno. Vse poizvedbe po njem so ostale do sedaj brezuspešne.

Dva samomora. Dne 19. aprila se je izvedelo v Celovcu, da se je v Podravljah ustrelil celovski mestri knjigovodski oficijal Henrik Kapusta. Bil je, odkar mu je umrla žena, bolan na živcih in se upravičeno domneva, da je izvršil samomor v zmedenosti. — Pri Celovcu so našli nekega Avgusta Lamprehta, 35 let starega, ki je pobegnil iz norišnice, obešenega.

Z nožem. V nedeljo je bil ves Pliberk razburjen. Neki tuji rudar, ki se je ravno poslavljaj, je prišel v Spitalerjevo gostilno in začel brez poudarka kar naenkrat klati mirne goste z dolgim nožem. Tri osebe, med njimi tudi natakarka, so bile lahko ranjene, dva rudarja sta bila teško ranjena. Nekega delavca, ki je bil pobegnil na cesto, je napadalec zasledoval ter ga začel neusmiljeno obdelavati z nožem, tako da ni upati, da bi okrevaj. Še ponoči so napadalec prišli in ga izročili okrajnemu sodišču v Pliberku.

Primorsko.

Iz sodne službe. Deželnosodni svetnik Rihard Pavlin v Trstu je imenovan za višjega deželnosodnega svetnika.

Iz poštne službe. Za poštne praktikanta v Pulju je imenovan gimnazijski abiturijent Ivan Sajina.

Zastrupila se je v Trstu žena natakarka v kavarni Nuova York, 35letna Marija Rabjanova. Umrta je med potjo v bolnišnico.

Cestni rop. Tržaška policija je aretirala delavca Mihaela Silvanija in V. Lenardona, ker sta v soboto ponoči napadla na cesti v Miljah 30letnega kovača kotlarja v ladjedelnici pri Sv. Roku Josipa Bensiča in mu vzela denarnico, v kateri je bilo 9 K denarja. Silvani je rop že priznal.

Okraden aretiranec. V soboto ponoči so aretirali v Trstu zaradi razgrajanja 24letnega Rudolfa Špreharja, rodoma iz Ljubljane in 33letnega Val. Kopitarja iz Postojne. Ko se jih izpustili iz zaporja, je Šprehar ovdal svojega sojetnika, da mu je ta ukradel iz denarnice 13 K. Kopitarja so preiskali in so dobili pri njem res 26 K. Obdržali so ga kar v zaporu.

Grozni zločin blaznega. Pod tem naslovom smo poročali, da je v Trstu mehanik Šlager, uslužben v »Stabilimento tecnico«, zaklal s kuhinjskim nožem ženo, 13 mesecev starega otroka in 70letno taščo. Žena in otrok sta že umrla, tašča pa bo bržkone tudi v kratkem umrla. Šlager, ki se je sam javil, in sicer takoj po izvršenem dejanju, se je v ječi zaletel s tako silo z glavo v zid, da si je preklal lobanjo. Državno pravdnštvo je sedaj ustavilo proti njemu kazensko postopanje. Šlagerja so odvedli v blaznico, kjer bo bržkone tudi podlegel rani.

Podlo maščevanje. Pod tem naslovom smo poročali že večkrat o podlem maščevanju, katerega izvršujejo nekateri brezvestneži v istrskih vinogradih in po istrskih nasadih s tem, da režejo trte in rujejo mlada drevesca. Pred kratkim so aretirali dva izmed teh lopovov. — Iz Porečja poročajo, da so ti zlikovci zopet porezali v vinogradih štirih posestnikov zopet 121 vrst trt in napravili škodo približno 4000 K. — Skupna škoda, ki so jo povzročili ti podli maščevalci v različnih občinah, znaša že več kot 60.000 K.

Iz strahu pred skušnjo je skočila v Sočo, kakor se poroča iz Gorice, hčerka tovarnarja Rolleta pri Ajdovščini, Frida Rollet, gojenka goriskega učiteljskega. Druge vesti vedo, da je izvršila dekle samomor vsled družinskih razmer.

Avtomobilna zveza Opatja-Učka gora. Posestnik Stefanijine koke na Učki gori je prehitel že del časa projektirano ozkotirno železnico Opatja - Učka gora in je uvedel stalno dnevno avtomobilsko zvezo med Opatijo in Učko goro. Avtomobil ima prostora za 6 pasažirjev in se ustavi na znamenje pred vsako hišo. Cene so jako zmerne.

Scotus Viator. Iz Dubrovnika poročajo: Sedaj biva tu znani angleški publicist Scotus Viator (Seaton Watson), ki se zelo zanima za Slovence in ki je spisal že več jako interesantnih razprav o Slovanih, posebno o Jugoslovanih. — Scotus Viator je pisal vodilnemu članu stranke prava na Hrvaškem, župniku Štepanu Zagorcu pismo, v katerem ponuja stranki pomoč glede objave in zastopa posebnega memorandum stranke na londonsko konferenco veleposlanikov. Scotus Viator je pripravljen, objaviti ta memorandum v vseh večjih angleških listih. V tem pismu piše Scotus Viator med drugim tudi sledeče: »Že del časa sem razočaran. Popolna nezmožnost avstrijskih merodajnih krogov zaježiti naraščajočo anarhijo med Jugoslovani in njihovo nagnjenje za stare metode lombardsko - beneške policijske države, morajo pripraviti vsakega prijatelja Avstrije do obupa. Kmalu, kmalu bo prepoznal!« — Zagorac je odgovoril publicistu v imenu stranke. Zahvalil se mu je za simpatije in za prijaznost, ki jih je Scotus Viator vedno kazal napram upravičenim zahtevam Jugoslovancev v monarhiji. Obenem pa mu je poročal, da predloga glede memorandum konferenci veleposlanikov v Londonu stranka ni sprejela. Stranka je sklenila, da ne bo pošiljala glede hrvaških razmer nikomur pojasnil in memorandumov, marveč, da bo pustila razvoju razmer na Hrvaškem popolnoma prosto pot. Od stranke se pač ne more zahtevati, da bi bila bolj dinastična in bolj avstrijska, kot so merodajni krogi monarhije.

Iz Dalmacije. — Preganjanja vlade. Pod tem naslovom smo večkrat priobčili odstavitve raznih funkcijarjev v Dalmaciji. Natančneje o dalmatijskih razmerah in o Bachovem absolutizmu smo tudi že poro-

Ker je bil Čebavs včasih precej dobre volje in dovipen, je bilo v trgovini obilo smeha in veselja, ki je napravljalo tudi pri žganjarjih veliko pozornost.

Ena izmed deklet je bila Rožmanova Francka. In ta je bila lepa, rekli so celo, da je najlepša punca v fari. In ta je imela fanta, močnega in krepkega, najmočnejšega v fari, Matičkovega Jurija. In ta je bil danes v »alkoholno sobi«, iz katere je opazoval svojo ljubico, ki se je zabavala in smejala dovtipom Čebavševim. To mu ni bilo po volji.

»Ta ruta se vam poda, Francka, ta ruta napravi vaše lice nebeško čepo, da človeka kar prevzame vaš pogled.«

Takoj je hvalil Čebavs ruto, tako je pohvalil tudi Francko, ki se ji je seveda jako dopadlo.

In to pohvalo je slišal Juri, Franckin fant. Toda njemu ni bilo to všeč, zakaj postal je ljuboosumen. Bal se je, da ne bi Čebavs pregovoril njegove ljubice. Bal se je, da je ne bi zapeljal. Kri mu je zavrela v glavi, vstal je izza mize in stopil v trgovino. Videlo se mu je, da je pijan. In ta pijanost mu je delala korajžjo...

Prišel je za Franckino roko in izbruhnil:

»Veš, Francka, če se ne boš kmalu jenjala smejati, te bom prijel za ušesa, da me boš pomnila vse

svoje žive dni. Če ne boš postala takoj resna, te bom, te...«

Ni več govoril Francki v čast, kajti ta je že izginila iz trgovine.

Ljudje so postali pozorni in so gledali z radovednostjo na prizor.

Menili so, da je že konec.

Ali zgodilo se je še hušje.

Juri je hotel iti takoj, ko je zapustila Francka trgovino, nazaj v »alkoholno sobo« dat svoji jezi duška.

A se je premislil. Dobiti je moral zadoščenje še pri Čebavsu, na katerega se je obrnil, in mu požugal z roko.

»Kaj, ti hočeš vzeti meni dekle, ki ima mene tako rada, da ti še ne veš, kako? Ti misliš meni oropati nevesto, ti brezverski liberalci, ti prokleti pritepenec, ti sakramentski hudič, ti... ti ne boš nikoli moje ljubice imel.«

Kričal je, da se skoro po vsej vasi razlegalo, njegove bistre oči so švigale semintja, kakor svetli bliski v viharni noči na nebu, lice je postalo od nenadne jeze rdeče in roke so mahale po zraku, kakor da hočejo pomagati klepetavemu jeziku vzglednega mladeniča Jurja. Čebavs, ki ni tega nikdar slutil, je pobledel in sapa mu je zastala v grlu. Grozna tišina je nastala v trgovini, ko je Juri prenehal kričati. Le mučno in težko dihanje se je čulo in pogledi so se srečevali...

Juri se je vrnil k svoji mizi in naročil novo steklenico žganja. Od srca se je začel smejati. Njegovemu vzgledu so sledili tudi drugi njegovi bratci v žganju...

Juri je zopet vstal in izpregovoril:

»Mi, krščanski ljudje, bomo pokazali liberalcem pete... Sokolci se pa le naj prikažejo v našo faro... Tekli bodo in bežali, najsi se pretaka tudi kri...«

Ko je zvedela stara Hladnica, po vsem Krajskem znana tercialka, ki je ob gotovem času tudi zamaknjena, o tem dogodku, je veselo skakala okrog hišnih oglov in si mela roke. Kdor je po cesti prišel nasproti, ga je ustavila in hitro klepetala:

»Hvala, bogu in materi božji in vsem svetnikom in svetnicam božjim, dobro je zadnjič oštel Juri tistega brezverca... Kar meni verjemite, Ta človek je pravi antikrist... To je antikrist... Oh, oh!«

Kar nenadoma ji je prišla ta beseda na misel. Tako se je je ustrašila, da je letela v hišo in se vrgla na kolena in začela klicati:

»O, Kristus, naš Zveličar, ne daj, da pride v našo hišo antikrist... Vedno smo živeli krščansko, zato nas dovedi v nebesa... Liberalce pa spravi v peklo, v večni ogenj! Amen!«

(Konec prihodnjaj.)

čali na drugem mestu. — K temu še pristavljamo dodatno izjavo lista »Svoboda« iz Splita. Med drugim piše ta list tudi, da je poslal deželni odbor dalmatinski županu v Splitu Vicku Kataliniću in drugim predstojnikom dalmatinskih mest dopis, v katerem se občinski zastopi opozarjajo, da je dobil deželni odbor od merodajnih krogov obvestilo, da bo vlada vsako izjavo v prid Črni gori smatrala kot za državi sovražno manifestacijo, posebno še, ker je monarhija soudeležena pri skupni akciji veselih proti Črni gori. Vlada bo v slučaju take manifestacije za Črno goro, če bi se je udeležila tudi občina, takoj razpustila občinski svet in postavila vladnega komisarja.

Stavka na Reki. Včerajšnji seji eksekutivnega komiteja delodajalcev, je izjavilo odposlanstvo delavcev, da bodo delavci danes pričeli z delom. Obenem so sklenili delodajalce, da se bo sestavil poseben posredovalni komitej, v katerem bo zastopano delavstvo s 5 člani. Ta komitej bo odločil o vseh spornih vprašanjih med delavci in delodajalci in bo uredil končno razmerje med delavci in delodajalci.

Dnevne vesti.

Deželna vinarska zadruga in »Gospodarska zveza«. Prejeli smo sledeči razveseljivi »popravek«:

Gospod Valentin Kopitar, odgovorni urednik »Slovenskega Naroda« v Ljubljani.

»Slovenski Narod« z dne 15. aprila 1913 št. 86 navaja med dnevnimi vestmi pod zaglavjem »Deželni vinarski zadrugi v preudarek« med drugim tudi, da skuša »Gospodarska zveza« svoje vino razpečati pod patronanco deželne vinarske zadruge, da temu namenu bržkone služi Unionska klet, v kateri ima deželna vinarska zadruga svoj vinotoč. Ker je navedbe ne odgovarjajo resnici, razvili »Gospodarska zveza«, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, slav. uredništvo, sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona, da se priobči nastopni popravek:

Ni res, da »Gospodarska zveza« razpečava svoje vino pod patronanco deželne vinarske zadruge in da temu namenu bržkone služi Unionska klet, v kateri ima deželna vinarska zadruga svoj vinotoč. Res pa je, da »Gospodarska zveza« v Unionski kleti pod patronanco deželne vinarske zadruge ni razpečala niti kapljice vina.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1913. »Gospodarska zveza, centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

(Podpisa nečitljiva.)

Razveseljiv je ta popravek — če namreč resničen. Postava namreč skuša, da se potem popravkov lahkejše resnica in trdi neresnica. Notiti, ki smo jo priobčili o tej stvari, da ni bila poslana od kakega neregularnega liberalca, marveč smo bili od klerikalnih interesentov naprošeni, da prijavimo na korist dobri stvari. Liberalci namreč nimajo nobenega interesa več na tej deželni vinarski zadrugi. Dejstvo je namreč, da se deželni vinarski zadrugi slučajno dočedejo samo tista vina, ki jih imajo klerikalci na prodaj. Liberalci seveda ne pajo iz tega, da ta žalostna deželna vinarska zadruga »poleg navadnih stare« sploh ne mara od liberalcev vina kupovati in so zadrugi pokazali prst. In se žal jim ni, saj toči zadruga v Unionski kleti taka vina, da močno producente kompromitirajo. Klerikalni vinogradniki pa so imeli upanje, da jim bo deželna vinarska zadruga pomagala in so zdaj razočarani. Hudo razočarani. Tisto vino, ki toči zadruga v Unionski kleti, je enak dan drugače, vsak dan ima enak okus, samo pravega okusa kranjskega vina nima. Kaj čuda, če so prišli ljudje do mnenja, da delata predsednik »Gospodarske zveze« g. Karel Dermastija in predsednik vinarske zadruge g. Karel Dermastija, da v roki. Vinarska zadruga sme prodajati samo kranjska vina, »Gospodarska zveza« pa prodaja vsa možga vina, samo ne kranjskih — te ti organizaciji pa imata enega in drugega predsednika, kaj je bolj logično, kakor mnenje, da nekranjski »kus vin, ki jih toči deželna zadruga« iz kleti »Gosp. zveze«. To mnenje je zelo razširjeno. Klerikalni interesentje so stvar že v svojih krogi večkrat spravili na tapet, a pravkar ni nič pomagalo, so se zatekli k nam. Spravili smo stvar v tek in s tem storili dobro delo, saj zdaj se bo morala do kraja pojasniti. »Gospodarska zveza« pravi, da pod patronanco deželne vinarske zadruge ni v Unionski kleti razpečala niti kapljice vina. Kakor rečeno, je to razveseljivo, če je namreč resnično. Interesentje bodo to že dognali v zadrugi sami; mi pa seveda verjamemo temu zatrdu »Gospodarske zveze«.

ker poznamo iz neštevilnih slučajev, kako velika je klerikalna resničnost in natančnost so klerikalci v političnih in kupčijskih zadevah.

Upravno sodišče je že večkrat imelo priliko, pečati se z odredbami našega deželnega odbora. Upravnega sodišča kritika o odredbah naših deželnih oblastnikov, ki dajo n. pr. sodišču toliko opravka, kakor menda nobena druga oblast, ni ravno laskava. Ena takih za deželni odbor kritičnih razsodb je tudi ona o obč. volitvah v Dobrunjah. Znano je, da je deželni odbor z okrožnico od 14. novembra 1911 na vsa županstva izdal prepoved, da se na glasovnice ne sme pritiskati obč. pečatov. Splošno znani so tudi nagibi tej prepovedi. S tem je omogočil deželni odbor, da so pristajali klerikalne stranke v občinah, ki so v naprednih rokah, dobili na stotine glasovnic direktno od dežel. odbora. S temi glasovnicami so potem poljubno manipulirali, dočim je napredni obč. odbor imel v rokah le toliko glasovnic, kolikor mu jih je uradoma izročil deželni odbor. Nasprotno so v klerikalnih občinah nasprotniki zopet imeli poljubno število glasovnic na razpolago, dočim naprednjaki v teh občinah za agitacijo namenjenih glasovnic sploh niso. Tera nečednim razmerjem je upravno sodišče napravilo konec. Upravno sodišče izreka v svoji sodbi: 1. so veljavne samo one glasovnice, ki jih obč. predstojnik pusti dostaviti volilnim upravičencem, a so neveljavne one, ki si jih volilci priskrbe neposredno od dežel. odbora; 2. so veljavne tudi vse vzlic prepovedi dežel. odbora z obč. pečatom opremljene glasovnice, ker so za veljavnost glasovnic merodajne le dotične zakonite določbe, ne pa kake prepovedi ali zapovedi kranjskega dežel. odbora.

Odlična pohvala. Pred par dnevi je izšla na Dunaju po inicijativi ministrskega predsednika grofa Stürgkha krasno opremljena publikacija, v kateri priobčuje profesor Turba vse dokumente, ki tvorijo v svoji celoti temeljni zakon avstrijske - ogrske monarhije — pragmatično sankcijo. Knjiga je opremljena s faksimili najvažnejših tozadevnih listin. Predgovor ji je napisal ministrski predsednik, ki poudarja veliki pomen pragmatične sankcije za preteklost in bodočnost monarhije. Svoja kratka izvajanja končuje grof Stürgkh z naslednjim stavkom: »Izročujoč javnosti to delo, moram z zahvalnostjo in priznanjem poudariti, v kako odlični meri je na njega izvršenju udeleženi predstojnik državnopravnega departementa v ministrskem predsedništvu ministerjalni svetnik dr. Ivan Zolger.« Dvorni svetnik Zolger slovi v mednarodnih znanstvenih krogih kot eden najzbožnejših poznavalcev avstrijskega državnega prava.

Poneverjenje v »Katoliškem tiskovnem društvu«? Že dober teden kroži po Ljubljani govorica, da se je zgodilo pri nekem klerikalnem zavodu večje poneverjenje. To govorico so zdaj dobile konkretnije oblike: pripoveduje se, da je stolni vikar Luka Smolnikar poneveril pri »Katoliškem tiskovnem društvu« 30.000 kron. Luka Smolnikar, ki se sedaj baje nahaja v nekem samostanu v Dalmaciji, je zelo znan po Ljubljani, ne samo zaradi tega, ker je bil sila bojevit in strasten politik in vnet prodajalec lurske vode, marveč tudi po različnih ljubezenskih aferah, ki so vzbujale med občinstvom že mnogo let veliko nevoljo, ne da bi mu bili v cerkvenih krogih kaj škodovali.

Iz ljudsko-šolske službe. Na mesto na dopustu se nahajajoče učiteljice Berte Valentove je imenovana bivša suplenta v Spodnji Šiški Valerija Reitzova za suplento na ljudski šoli v Šmarju pri Ljubljani. Na mesto obolelega učitelja Franca Kalana je določena za ekskurentni pouk v Gribljah, učiteljica v Podzemlju Sofija Skotlanec, za prov. učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu je imenovana uč. kandidatinja Ana Sirkova.

Naprava obrežnih kejev ob Ljubljani. Včeraj popoldne ob 5. je v mestni zbornici pred zbranim občinskim svetom pojasnjeval svoje načrte o napravi obrežnih kejev ob Ljubljani, o katerih smo svoječasno že obširno poročali, arhitekt Keller. Pred vsem se je bavil z napravami, ki bodo potrebne na Marijinem trgu, da se doseže harmonično soglasje v arhitektoničnem oziru z obrežnimi zgodbami. To bi se dalo doseči na tri načine: 1. da bi se zgradila na Marijinem trgu, ki se vsled regulacije Ljubljanične struge, kakor je znano, znatno razširi, dva, v arhitektonskem oziru z okolico soglasujoča paviliona in sicer eden na levi, drugi pa na desni strani novega mostu. Desni paviljon bi naj bil zgrajen tako,

da bi ne zastiral pogleda na Prešernov spomenik. V levem paviljonu bi naj bilo nameščeno higijenično stranišče, v desnem pa bi se lahko napravil prostor za trafiko. Točno, kje bi se naj namestila paviliona in v kakšni obliki bi naj bila zgrajena, to bi se dalo dognati na ta način, da bi se napravile poskušnje s papirnati ali mavčnimi šablona; 2. na levo in desno od mosta bi se naj napravili 2 stebrišči — bakreno streho bi nosili štirje bolj masivni stebri. V tem slučaju bi odpadla trafika, javno stranišče pa bi se moralo zgraditi v suterenu, kar bi pa povzročilo znatne stroške; 3. pavilione bi naj nadomestili štirje stebri, toda ta rešitev bi ne bila priporočljiva, ker bi kvarila sicer lepi splošni vtisk. Priporočati bi torej bilo samo prvo eventualnost in sicer tako iz praktičnih razlogov, kakor tudi iz arhitektonskih ozirov. Kej na levem bregu Ljubljane bi se naj uredil tako, da bi služil bolj šetajočemu občinstvu, dočim bi naj desni kej odgovarjal bolj praktičnim potrebam — trgovini in prometu. Estrada, ki je bila projektirana v prvotnem načrtu ob hiši Filharmonične družbe, bi odpadla, ker namerava filharmonična družba napraviti pri hiši prizidek, ki bo pa v popolnem arhitektonskem skladu z vso okolico. Ker bi bila cesta med Lasnikovo in Gerberjevo hišo razmeroma zelo ozka, ob vogalu Lasnikove hiše bi znašala širina ceste samo nekaj nad dva metra, bi kazalo od Lasnika do Gerberja napraviti arkado, s čemer bi se pridobilo dovolj protora. Seveda bi to stalo kakih 20.000 kron. Med Krečičjevo in Gerberjevo hišo na levem bregu in vis-a-vis na drugem bregu se napravijo podstavki za eventualno brv, vendar pa tako, da se ne uničijo drevesa na Frančevem obrežju. Pri Radeckega mostu bo treba na levem in desnem bregu zgraditi rampe. O finančialni strani Kellerjevih projektov je poročal mestni nadzornik M. Prelovšek. Regulacijska dela in naprava projektiranih kejev bi stala, kolikor se da približno proračuniti, okrog 440.000 kron. Komisija za osuševanje Barja bi izvršila na svoje stroške vsa dela do višine 288 m nad morjem. Na njo bi torej odpadlo nekako polovica proračunjenih stroškov. Stroške za ostala dela bi morala nositi mestna občina. Ti stroški bi se za kakih 20 tisoč kron znižali, ako bi se na levem bregu med Gerberjem in Lasnikom napravilo samo 4 mesto 12 arkad. Deželni stavbni nadsvetnik Klinar se je izrekel proti dveh varianti, da bi se napravilo javno stranišče v suterenu in sicer tako iz praktičnih kakor tudi iz finančialnih razlogov. Takisto se je izrekel tudi proti napravi arkad med Gerberjevo in Lasnikovo hišo, ker bo kej na tem mestu služil bolj kot sprehajališče, kakor pa kot prometna žila. Res je sicer, da bo cesta ob Lasnikovem vogalu samo 2 m 30 cm široka, uvaževati pa je treba, da bo cesta povsodi drugodi širša, tako, da bo momentanim faktičnim potrebam vsekakor zadostovala. Ako pa pride v bodočnosti do regulacije tega dela mesta, potem bo itak z novo stavbno črto avtomatično pridobila cesta ob tem obrežju svojo potrebno širino. — Nadalje je ing. Keller poročal o načrtu, da bi se projektirana tržnica nadomestila s prodajalnimi lopami, ki bi se naj zgradile ob obrežju na Pogačarjevem trgu, kjer je na razpolago prostor v dolžini kakih 40 m. Na tem prostoru bi se lahko zgradilo kakih 36 higijensko napravljenih lop, ki bi se dale tudi zaklepati. Ena vrsta teh lop bi se naj zgradila v višini Pogačarjevega trga, druga pa v višini rečne struge, da bi torej bili dve etaži takih lop. Naprava teh lop, ki bi popolnoma lahko nadomestile tržnico, zlasti ker celo v mestih, kjer že imajo tržnice, prevladala tendenca, da se ne gradi več novih tržnic, marveč se raje posega po takih lopah, bi stala okrog 50.000 kron, vsaka lopa torej okrog 1300 kron. Če bi se torej od vsakega take lope zahtevalo na leto recimo samo 65 kron najemnine, bi se zgoraj imenovani kapital obrestoval s 5%. Kellerjev projekt, o katerem se je priznalo izrazil tudi deželni stavbni nadsvetnik Klinar, je vzbudil veliko pozornost in splošno zanimanje. Arhitektu Kellerju se je v imenu občinskega sveta zahvalil za njegov trud in vsestranski obrazložitev njegovih vsestranskih načrtov podžupan dr. Triller.

Zgodovinska reminiscenca. Znano je, da so Turki l. 1529. pod sultanom Sulejmanom II. prvi pridrl pred Dunaj, ko so si preje podvrgli vso Ogrsko. Da prepreči nadalje vpade, je cesar Ferdinand poslal v Carigrad dva svoja odposlanca. O tem čitamo v knjigi »Österreichs Hertz« na 160. strani to: le: »Cesar Ferdinand je poslal v Carigrad dva poslanika; eden izmed teh je bil vitez in dedni komornik hrvaški stotnik Nikola Jurišić, drugi pa grof Josip Lamberg. Poslanike so

17. oktobra 1530. l. zelo slovesno sprejeli in dne 25. oktobra sta imela prvi razgovor z velikim vezirjem. Pri vsi okorelosti, ki jo je imela ceremonija, ni manjkalo komične primesi, ko so prestopili k glavni stvari, k razgovoru. Grof Lamberg je govoril nemško. Veliki vezir seveda ni razumel niti besedice dolgega nagovora. Predlog, naj bi nagovor ponovil latinski tolmač, je veliki vezir odklonil, češ, da razume samo italijansko. Tu je odprl usta Jurišić in jel razpravljati v hrvaškem jeziku. In čudno, ta jezik so vsi znali tako dobro, da so se izvršno razumeli. Dne 7. novembra 1530. je sultan sprejel odposlanca in od tistega časa mu je ostalo v neizbrisnem spominu ime Jurišić. — Pa pravijo Nemci, da se z našim jezikom nikamor ne pride, morajo pa obenem priznati, da so se nemški diplomati v preteklih stoletjih morali posluževati našega jezika, ako so se hoteli pogajati s Turki, ker si s svojo nemščino niso mogli pomagati.

Dobrodelna prireditve v prid »Domovini« se vrši dne 2. maja v deželnem gledišču.

Nova šolska knjiga. Ministrstvo za bogocastje in nauk je z odlokom z dne 3. aprila 1913, št. 49.783, odobrilo knjigo: Latinska vadnica za IV. razred gimnazij in realnih gimnazij. Sestavljen dr. Josip Pipenbacher. Cena vezani knjigi 2 K 20 vinarjev. Založil L. Schwenker v Ljubljani.

Dela v glavnem kanalu Ljubljane. Pod šentpeterskim mostom se poglojuje struga z bagerjem in tla razstreljavajo. Pa poglobljenju naga-ja voda, ki stoji ondi meter na visoko. Med frančiškanskim in Hradeckega mostom zabijajo s stroji kole v tla za zgradbo nabrežnih zidov.

Zgradba kanalov zbiralnikov naglo napreduje. Na Poljanskem nasipu je dograjen do Jubilejskega mostu, jarki pa so po Šolskem drevor. izkopani do semenišča. Del kanala je zgrajen tudi že od Krakovskega nasipa pa ob levem bregu Gradaščice do srednjega mostu.

Nagla smrt. Včeraj popoldne med 4. in 5. uro je sedela v čova mitniškega preglednika Jerica Lotričeva, rojena 36. marca 1848. v Železnikih, na klopi v Zvezdi in po odpočitku odšla v svoje stanovanje v Gradišče št. 11, t. j. hiša Stubenbergove ustanove, kjer se je nenadoma zgrudila in obležala mrtva. Zadelajo je srčna kap.

Umrla je predčerašnjim v Ljubljani v sanatoriju na Elizabetni cesti gđ. Amalija pl. Donatijeve, učiteljica v Mokronogu.

Čevljari obrtniki in trgovci s čevlji. Čevljarska zadruga prosi, da bi se objavilo javno občinstvu sledeče: Glasom odločbe upravnega sodišča na Dunaju z dne 28. decembra 1912 v zadevi glede prodaje in izdelovanja čevljskih izdelkov, trgovci s čevlji ne smejo prevzemati v svojih prodajalnah čevljarskih del po meri in popravil čevljev, niti jih ne smejo izvrševati na svoj račun. Občinstvo se vljudo opozarja na to odločbo in se prosi, da izroča dela po meri, kakor tudi popravila čevljev le čevljarjem, ki izvršujejo svojo čevljarsko obrt.

Želje trafikantov in tobačnih založnikov. V ponedeljek se je vršila na Dunaju generalna skupščina zadruge tobačnih založnikov in trafikantov, ki dobi poslovno mesto razredne loterije. Nato se je vršilo zborovanje zveze trafikantov, na katerem se je sklenilo, da se spremeni naslov »Aktionskomitee« v »Državno zvezo tobačnih glavnih in tobačnih založnikov v Avstriji«. Med drugim se je izjavil predsednik Prentner proti kartelu tovarnarjev užigalnic in zahteval podelitev koncesije trafikantom za ustanovitev tovarne za užigalice. Končno so sklenili zborovalci, da se naj store vsi koraki, da dobe trafikanti čim preje koncesijo za razpečevanje srečk razredne loterije in koncesijo za ustanovitev tovarne za užigalice. V predsedstvo so bili izvoljeni med drugimi tudi sledeči gospodje: Prentner, Gradec; Binder, Celovec; Plovšek, Ljubljana; Mojovski, Trst; Schwarz, Gorica in Natan, Opatja.

Avtomobilna vožnja Kranjskega in Koroškega avtomobilnega kluba. Kranjski avtomobilni klub nam poroča, da so se vršile tozadevne seje in se je v sporazumu doseglo, da se bode vršila dvadnevna konkurenčna vožnja, ki bode vozila večidel po naši deželi. Prvi dan prenočujejo tekmovalci v našem mestu, kjer se jim priredi družabni večer v hotelu »Union«. Za vožnjo, ki se vrši dne 16. in 17. avgusta, bode razpisanih 8 lepih daril.

Prestop črnogorske meje. C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z razpisom od dne 17. aprila t. l. v smislu §§ 3. in 9. ministrskega razglaša z dne 10. maja 1867, drž. zak.

št. 80, ukazalo, da morajo od zdaj naprej vsi oni, ki prestopijo mejo iz Črne gore v Avstrijo ali obratno, brez ozira na svojo domovinsko pravico biti opravljeni s pravnimi legitimacijskimi izkazili. Osebam, ki niso v položaju izkazati se s pravnimi legitimacijskimi listi (potni list, popotna karta) se prestop meje ne bo dovolil.

Ustanova za vzgojevanje slepih otrok. Na magistratu je nabit razpis o ustanovi barona Flödnigga in ilirski ustanovi za vzgojo slepih otrok v odgojevalnici v Lincu. Pravico imajo otroci od 7.—14. leta. Več je razvidno iz razpisa ustanove.

Ljudski shod« je sklicala na dan 20. aprila »meščanska zveza v Kranju« in »kmečka zveza za Kranj in okolico« v »Ljudski dom« v Kranju. Na shodu je med drugim govoril dr. Pegan, odvetnik v Ljubljani in gimnazijski suplent Marinko iz Kranja. Na dnevnem redu je bilo: Pravice in dolžnosti okrajnih bolniških blagajn s posebnim ozirom na razmere v Kranju in okolici, ali bolje rečeno: Gonja proti okrajni bolniški blagajni, katera je v rokah pristahev narodno-napredne stranke v Kranju, z namenom, na vsak način odtujiti isti njene člane in jih pridobiti za »Pomožno blagajno«! — Ker se je bolniški blagajni v Kranju s strani gotovih pristahev S. L. S. očitalo več nerednosti, je zahtevalo načelnštvo te blagajne revizijo po c. kr. okrajnem glavarstvu kot nadzorstveni oblasti. Preiskava je dognala, da so bila očitavanja v »Gorenjcu« popolnoma neresnična in da je bolniška blagajna postopala pravilno v smislu od vlade potrjenih pravil! Dotični odlok nadzorstvene oblasti je načelnštvo okr. bolniške blagajne v listu »Sava« doslovno objavilo, ter umazani jezik »Gorenjčevega« dopisnika v »Savi« pošteno pralo! Ker je s tem odlokom zadeva za bolniško blagajno samo ob sebi umevno končana — odgovor na svoje poslovanje za enkrat še ni »Gorenjcu« — je načelnštvo smatralo pod častjo, na take neresnice in napade odgovorjati, kar seveda vročerkvemu in dičnemu dopisunu in pristašu S. L. S. zopet ni po volji! — In so zabavljali. Želeli je, da načelnik bolniške blagajne gosp. poslanec Pirc opusti svoj sklep, ne več odgovarjati na take napade, ter domišljavemu mladeniču, ki vodi celo »onjo, zopet enkrat v »Savi« privoščil toliko mrzle vode in ga tako opere, da bo bolj bel, kakor pa dopisunove — bele rokavice!

Novomeška senzacija: ženske v hlačah. Iz Novega mesta se nam poroča: To je bila senzacija za Novo mesto! Po glavnem trgu prideta dve čudno oblečeni postavi, katerima se je vkljub moški noši že od daleč poznalo, da sta ženski. Na glavi velik turistiški svet klobuk z odzadej navzdol obrnjenimi krajevci, okrog klobuka širok trak z belgijsko trobojnico. Sicer je do kolen segajoča pelerina zakrivala ostalo obleko, vendar so se izpod nje videle široke hlače. Čudni tujski sta šli najprej v hotel Ferlič, kjer sta imeli takoj polno gledalcev. Radovedna mladina se je kar ob oknih spenjala. Od tu sta šli v hotel Koklič, kjer je bilo zopet pravo obleganje vkljub slabemu vremenu. Ko ste se tujski čez nekaj časa zopet pojavili na trgu in se vrnili v hotel Ferlič, jima je sledila kar cela procesija radovednežev. Ta procesija pa se je kmalo razpršila; dami imata namreč seboj hudega čuvaja s torbo na gobcu. Ktor jima je prišel približno, tega je ta čuvaj nadržal prav po — pasje. Tujski ste še mladi Belgičanki iz Antverpna, potujete peš po svetu in sta doslej prehodili že 3000 km. Gresta pa v Indijo, od koder se čez 5 mesecev zopet vrnete čez Novo mesto. Prodajate pa lepe razglednice z njiju slikama. Eni je ime Malvina de Stobbellere, drugi pa Geny Cunyvers. Govorite poleg francoščine tudi nemški. Tako je tudi Novo mesto imelo čast videti ženske v — hlačah.

Vožnja na sanéh med cvetočim sadnim drevjem. Piše se nam: Ni skoraj čudovitih in lepših prizorov, kakor če zapade sneg nenavadno zgodaj v jeseni, ali pa nenavadno pozno spomladi. Pred kakimi 17. leti je zapadel na Gorenjskem v hribih, kjer sem se ravno nudil, sneg prav zgodaj v jeseni. Čez noč je bilo zavito vse v snežni plašč. Iznad snežne odeje pa so molela ponosno kvišku češpljeva drevesca, bogato obložena z zrelimi modrimi češpljami. Bogleme, veličasten prizor! Nič manje veličasten prizor se je nudil prebivalcem Črmošnjice dne 13. in 14. aprila. Ob cesti polno cvetelih češnjevih, češpljevih, jabolčnih in hrusevih dreves, med njimi in pod njimi pa so se vozili ljudje po visokem, zmrzlem snegu — po sanéh. Tudi otroci so zopet poskakali otroške smučci in se vozili v dolino, ker je bil sneg tako zmrzel, da je držal odraslega človeka.

Radi roparskega napada so aretovali dne 16. aprila delavca Vincencija Murovca, doma tam nekje na Primorskem. Kakor se naši bralci gotovo še spominjajo, je neznan zločinec napadel dne 25. marca v Krupski lozi pri »vražjem kamnu« neko črnomaljsko učiteljico in jo hotel oropati, pa je bil preganjan, ker sta prišla nasproti z vozom Jakob Kopš z Rožanca in Janez Lovrin iz Lokve. Neznanec je učiteljici iztrgal torbico iz rok in ji raztrgal tudi krilo; imel pa je nedaleč pomočnika, ki je stal na preži. Napadalec sam je imel ovit ves obraz s cunjami, da bi se ga ne moglo spoznati. Sum je padel takoj na Murovca, ker je drugi dan nena doma popustil delo pri zgradbi belokranjske železnice in je odšel na Tolminsko.

Žalosten pojav žalostne letine. Iz Krške okolice in sosednjih štajerskih krajev je prišlo v torek, dne 15. aprila devet sicer trdnih kmetov delat k belokranjski železnici. Doma imajo obširne vinograde in sadovnjake, pa je mraz pobral vso njihovo letošnjo letino. Ker tudi lani in predlanskim ni bilo skoraj nobenega pridelka, jim ni kazalo drugega, kakor iti za delom.

Trdosrčen oče. Čisto odveč in v veliko nadlego je Francetu Lovrinu iz Kladja njegov pet mesečen stari otrok. Da bi se znebil tega svojega sicer zdravega in čilega otroka, mu je dal baje v ročice črevljarskih žrebčičkov, ki jih je nosil otrok v usta in požiral. Zadevo imajo orožniki v rokah.

Avtomobilna zveza Postojna-Vipava - Gorica. Z dne 1. julijem t. l. prenehajo voziti med Postojno in Gorico staroveški poštni vozovi in mesto njih pričnejo voziti elegantni in moderni avtomobili. — Te poslednje je sedanje podjetje vozne pošte že naročilo. — V vsakem avtomobilu bo prostora za 28 oseb in sicer 18 sedežev in 10 stojišč. — Vozovi bodo najmodernejši — pozimi lahko zakurjeni. — Vozni red še ni določen, a toliko je gotovo, da bodo obojestranska dvakratna zveza. — S to zvezo bo potovanje skozi vipavsko dolino veliko olajšano.

Mraz na Vipavskem. Kakor po drugih krajih je pretekli teden tudi na Vipavskem temperatura precej padla. — Po bližnjih gorah in tudi hribovju je zapadel sneg. V noči od 15. do 16. aprila padla je zlasti po dolinah precejšnja slana, ki pa na splošno ni napravila veliko škode; vinogradi v občinah Goče, Lože, Erzelj, Slap in Planina niso popolnoma nič trpeli. — Sedaj vlada zopet južno vreme, sneg po gorah je že skopnel, vsled česar je upati, da letos na Vipavskem ne boje več slane.

Idrijski rudnik je te dni nadzoroval sekcijski šef v ministrstvu za javna dela pl. Homann v spremstvu ministerjalnega svetnika pl. Poscha. V petek dopoldne je prisostvoval pouku na c. kr. rudniški ljudski šoli in sicer v dekliškem in deškem oddelku. To dopoldne je sprejemal tudi zastopnike raznih korporacij. Želje idrijskega mesta sta mu tolmačila deželni poslanec Gangl in župan Stravs. Sek. šef je obljubil, da bo izražene želje ministrstva upošteval, med drugim je dal zagotovilo, da se nekdanje rudniško gledališče zopet odda svojemu namenu. — Idrijski rudnik se udeležuje jadranske razstave na Dunaju in industrijske v Lipskem. V ta namen je dalo napraviti ministrstvo za javna dela, v katerega področje spada idrijski rudnik, veliko zbirko idrijskih rudnin in albume fotografij vseh važnejših objektov idrijskega eraričnega rudnika. Fotografije za albume je izvršil strokovnjaško spretnostjo idrijski fotograf J. Pelikan. Hvalevredno je, da se skuša ponesti ime idrijskega živorebrnega rudnika, ki je po velikosti drugi v Evropi, med širni svet. Naj bi se pri tem le ne prikrivalo, da je idrijski rudnik na slovenskih tleh. Tehniške naprave idrijskega rudnika so vse prvovrstne in tudi za nestrokovnjaka za ogled zanimive. Stremljenje rudniške uprave seznaniti svet z idrijskim rudnikom bo gotovo povzdignilo tujski promet z idrijskim mestom in s tem slovenskih pokrajin. — V četrtek je večje število dijakov ljubljanske realke obiskalo Idrijo in pri tem ogledalo zanimivosti mesta in rudnika. Prevoz dijakov iz Logatca v Idrijo in nazaj je oskrbel podjetnik avtomobilne zveze Val. Lapajne v Idriji.

Vlomilec in kurji tat na Jesenicah prijet. V noči od petka na soboto je zopet vlomil kurji tat v drvarnico pri »Jelenu« na Savi ter ukradel dve kure in enega zajca. Posrečilo pa se je zdaj izslediti kurjega tatu v osebi Ištvana Huberja, tovarniškega delavca na Savi. Mož in njegova žena sta bila v soboto odvedena v kranjskogorske zapore. Več o tem v soboto v jeseniških novicah.

Ustavljena preiskava. Proti hišnemu posestniku v Ljubljani G. Hermanu Kranzu je bila v Gradcu podana ovadba zaradi prestopka po § 128. kaz. zakona. Na podlagi preiskave, ki je izkazala neutemeljenost ovadbe, je bilo sodno postopanje ustavljeno.

Svarilo. V slučaju smrti kakega avstrijskega državljanja v Ameriki nastane večkrat potreba, da pooblastijo sorodniki umrlega kako v Ameriki stanujočo osebo, ki naj zanje potrebuje ukrene, da se uveljavi njih dedinska pravica. Kakor dokazujejo poročila posameznih konzulatov, posreči se nešteto krat posameznim agentom, zakonitim pisarjem, gostilničarjem v Ameriki, katerih dediči v domovini niti ne poznajo, s posredovanjem prijateljev in sorodnikov umrlega, od teh dedičev dobiti pooblastilo. V takih slučajih ti ljudje navadno poneverijo celo zapuščino ali vsaj njen velik del. Da se odvrnejo take nepravice, je c. kr. pravosodno ministrstvo v svojem ukazniku št. 10 dne 1. junija 1910 strankam v domovini priporočilo, da naj se te v vsakem takem slučaju obrnejo s prošnjo za posredovanje na dotične c. in kr. konzulske oblasti. Te imajo dovolj moči, da se uspešno potegnejo za pravice udeležencev. V pooblastilu izdanem za c. in kr. konzulsko oblast se pa mora vselej preklapati vse prejšnja tretjim osebam že izdana pooblastila. Ker se je v zadnjem času zapazilo, da se zgoraj omenjene nepravice množe, se ljudstvo na to posebno opozarja.

Kinematograf »Ideal«. Danes prične se predvajati velikanski zgodovinski film »Quo vadis« po slovitom Sienkiewiczem romanu. Ta film predvajal se je po vseh velikih evropskih kinematografih z največjim uspehom in si ga je ravnateljstvo »Ideal«, z velikimi stroški nabavilo. Predvajanje traja 2 uri in se prične predvajati že ob 3. uri popoldne. Scenerija in oprema neprekosljiva. Posneto je na klasičnih mestih Rima v Cirkusu Maksimu. Nihče naj torej ne zamudi prilike in naj si ogleda to res velikansko kinematografsko delo. Cene so le malenkostno zvišane radi velikih nabavnih stroškov. — Vstopnice se dobe v predprodaji od polu 11. do 12. ure dopoldne pri blagajni.

Nevarne klobase. Neki mož v Trnovem ima do krvavih klobas izredno slast in mu jih njegova boljša polovica prinese, kadar le dobi na trgu kako dobro, da ga s tem razveseli. Pred kratkim pa ga je z njimi pripravila ob vse veselje. Možu povsod ustrezajoča ženica je zopet nakupila na trgu nekaj lepih krvavih klobas ter jih zadovoljno prinesla domov, v mnenju, da se možu zopet enkrat dobera prikupe. Opoldne je napravila iz njih okusno »godlo«, en par jih je pa za večerjo spekla in prinesla družini na mizo. Nekaj so dobili od njih otroci, nekaj pa mož. Mesto, da bi ljubljani možiček pokazal pri prvem grizljaju zadovoljen obraz, je komaj ugriznil in vrgel kos klobase ob tla ter zavpil: »Kaj pa te ferdamane drva nosiš?« Ženica ga čudno pogleda, kaj naj bi to pomenilo in ko mož slastno pograbí tudi drugi kos, zopet zarentači: »Per mej d., kaj pa nosiš te žeblje domov.« Ko je mož namreč ta kos ugriznil, se je pri tem zbudel v ustnicu z žebliem, ki je bil v klobasi. Ko sta potem ogledala še prvi kos, sta se prepričala, da je bil tudi v onem žebelj. Stranka je potem klobaso in žeblje oddala tržnemu nadzorstvu, ki jih je poslalo c. kr. preizkuševališču za živila v Gradec, kjer so dognali, da so bile te klobase zdravju skrajno nevarne. Sodišče bo izdelovalca teh klobas temeljito poučilo, da takih klobas ne sme prodajati in ga naučilo boljše previdnosti in snage.

Divjaki. V soboto okoli 6. zvečer se je pripeljal iz Rožne ulice v odprtí kočiji kakih šest nabornikov, izmed katerih sta bila menda dva potrjena in so krenili po Florjanski ulici, Karlovski cesti in dalje. Na vozu so imeli tudi »muzikonta«, ki je skozi in skozi vlek svoje mehove, kakor pri kakem kmetem ženitovanju. Drugi, docela pijani mladiči pa so tako huronsko vpili, ukali, se pridušali, da so drli iz stranskih ulic otroci skupaj, stranke so pa odpirale okna in naravnost obsojale tako divjaštvo. Obdajali so se s takimi grdimi imeni, da je bilo za otroke naravnost pohujšljivo in ko bi jih prinesel kak javni list, bi ga državni pravdnik z vsu upravičenostjo pobelil. A to še ni bilo dovolj. Da so še bolj osvetlili svoje junaštvo, so na Karlovski cesti pri vzhodu v Zvonarsko ulico šli iz voza in stoječ v ulici spričo od raznih poklicev domov idočega občinstva nadaljevali svoje nesposobnosti, godec se je pa vsedel na obišni kamen in spremljal koncert s harmoniko. Ko je bilo tudi tega dovolj, so šli zopet v voz in tako nadaljevali svoje tuljenje. Pa ni bilo nikogar poklicanih faktor-

lev, ki bi bil to počenjanje preprečil in ako bi se bilo godilo ponoči, bi bilo gotovo samo občinstvo poseglo vmes, kar bi imelo gotovo slabe posledice.

S trga. Danes zjutraj je neka neznanca mlekarica prodala neki stranki na trgu posodo mleka ter vsled slabe vesti naglo izginila. Ker je bilo mleko zasirjeno, ga je morala stranka zlití proč in je zadevo naznanila tržnemu stražniku, ki pa goljufive mlekarice ni mogel izslediti. — Na trgu je bilo večeraj izredno veliko jajc, katere so prodajale debelejšje 3 za 22, drobnejše pa 4 za 20 vinarjev. — Tržno nadzorstvo je danes prestavilo zaradi zgradbe kanala vse one branjeve, ki prodajajo sadje na Pogačarjevem trgu ob Ljubljani, naprej do Frančiškanskega mostu, druge so se morale pa pomakniti nazaj proti stolni cerkvi. Ženske, ki so prodajale semena na Pogačarjevem trgu, so se morale preseliti začasno na Francovo nabrežje. — Mesariji so sedaj vsi na Vodnikovem trgu. Sploh ima pa tržno nadzorstvo zaradi kanalizacije na navedenih trgih s prestavljanjem stojnic dovolj opraviti in morajo prodajalci pač potrpeti, dokler ne bo kanal dograjen.

Zakaj ne uspeva pri nas nobeno domače podjetje? Ker kritikujemo vse, četudi brez dokazov, kar je domačega, napram tujcu pa zatismemo oči. To se vidi posebno pri Tolstovrški slatini, ki je edina slovenska kislavoda v rokah rodoljubnega domačina. Prejšnje čase je bila kritika deloma upravičena, odkar pa je g. Oset temeljito preuredil vrelec, je Tolstovrška slatina naravnost izborna ter prekaša takozvane svetovne kislice. Gostilničarji in gostje, prepričajte se. Zabož za poskušnjo velja le 5 K. Cenike in druge tiskovine pošilja brezplačno oskrbnistvo Tolstovrške slatine p. Guštanj, Korosko. Pravi rodoljubi zahtevajo povsod Tolstovrško slatino, ki daje lepe prispevke C. M. D. in drugim narodnim društvom. (Glej inserat.)

Nov hodnik so začeli delati ob Rimski cesti in sicer bode vodil od vogala Paichlove hiše posevno ob dr. Kaiserjevem parceliranem svetu do podaljšane Bleiweisove ceste. Steza za Paichlovo hišo proti Koleziji je od sedaj naprej zaprta.

Izgubila je branjevka Marija Jakulinova nogavico, v kateri je imela za 8 K krajerjev in vinarjev. Navedenki je bila ne dolgo od tega nogavica z denarjem tudi ukradena. Najditelj naj jo odda pri policijskem ravnateljstvu.

Zlata zapestnica se je izgubila od Dvornega do Marijinega trga. — Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi Tržaška cesta 43.

V kavarni »Central« koncertuje danes zvečer in vsak dan na novo došla dunajska damska kapela.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke priredi na željo ljubljanskih naprednih političnih društev

v sredo, dne 30. aprila t. l. v veliki dvorani Mestnega doma javen

ljudski shod.

DNEVNI RED:

Boj za električno centralo ob Ljubljani.

Na shodu govori ta mestni župan gosp. dr. Ivan Tavčar in državni poslanec »gosp. dr. Vladimir Ravnihar.«

Vsi, ki so vam mar gospodarski interesi Ljubljane, pridite na shod. Plačevalci direktnih in indirektnih davščin, agitirajte za udeležbo na shodu, da ž njim dokazemo, da se Ljubljanci izmognati ne damo!

Društvena naznanila.

Sokol II. je preteklo nedeljo zopet pokazal s svojim pešizletom, da v polni meri uživa simpatije ljubljanskega občinstva. Zleta se je udeležilo 35 bratov v kroju. Zastopani so bili tudi Zvezni tajnik brat Kajzelj in župni načelnik brat Dr. Pestotnik, kakor tudi deputacija Sokola I. in Sokola iz Most. Zleta se je udeležilo tudi 20 sester telovadnega krožka Sokola II. Pot, katero si je izbral Sokol II., je prav poživila vse udeležence in vsakdo je z veseljem užival krasoto ljubljanskega Barja. Posebno interesantna je bil prevoz čez naraslo Ljubljano pri Lipah. V Notranjih gorah je izletnik pričakoval tamošnji Sokol in Sokle!

iz Kamnika pri Preserju v jako lepem številu. Po daljšem odmoru, med katerim so telovadci Sokola II. izvajali proste vaje za letošnji izlet, smo se vsi, okrepčani od lepe narave in dobre Pavletove postrežbe vrnili preko Brezovice v Ljubljano. Vsi udeleženci, katerih je bilo nad sto, so se razšli z zadovoljstvom in z željo, da bi Sokol II. še večkrat priredil tako krasne izlete. — **Nazdar!**

Odbor slovenskega football kluba »Ilirija« konstituiral se je sledeče: načelnik Josip Rohrmann, podnačelnik Rudolf Est, tajnik Alfonz Mencinger, tajnikov namestnik Stanko Hiti, blagajnik Edvin Rozman, blagajnikov namestnik Milan Kenda, tehnični nadzornik dr. Iv. Lah, gospodar Julij Den, odbornik Rudolf Juvan.

Gasilno društvo v Štepanji vasi ostane še vedno pod Korbarjevimi pritiskom, kljub temu, da je pretežni del članov naprednega mišljenja. Občni zbor se je vršil v nedeljo. Zgodilo pa se je to v prvi vrsti ker so nekateri člani tako neprevidni, da verujejo gotovim osebam. Jože Anžič p. d. pri Soršu je potegnil mnogo članov za seboj, tako da so napredni člani ne samo ostali v manjšini in se odstranili, marveč da nočejo imeti ničesar več opraviti v klerikalni družbi. Živela klerikalna zveza, Pongerc se veseli, da je dosegel svoj namen! Sorša vprašamo samo to, kaj je z vago med Korbarjem in Pongercem, Sokoli to niso, ki se bratijo s Čuki. Kdor je naprednjak, bi se ne smel dati slepo zapeljati. Le tako naprej. Mera je polna in že prekipeva!

Prostovoljno gasilno društvo v Škofljici priredi 1. junija veselico, na kar se naj ozirajo okoliška društva. Posebno pa vabimo gasilna društva, da se udeležijo te priredbe, ker ne bo samo veselica, temveč bo gasilno društvo nastopilo tudi s svojo novo in moderno brizgalnico z bencinmotorjem.

Umetnost.

Koncert slovenskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Prijubljeno ljubljansko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je priredilo 19. aprila t. m. v veliki dvorani Narodnega doma poljuden in prijeten glasbeni večer, na katerem so sodelovali gđ. Ivanka Hrastova kot sopranistka, g. Mirko Dežela kot violonist in g. Anton Trost kot spremljevalec na klavirju. Društveni pevski zbor je zapel pet pesmi za mešani zbor in eno za moški oktet. Razpólaša s primeroma dobrim glasovnim materialom. Delo g. zborovodje Prelovca priča o resnem trudu in o lepih uspehih. Izvajanje nikakor ne pogrša mnogo toplega umevanja, ki je pomoglo zborom do prave veljave in učinka. Zastopani so bili sledeči gg. skladatelji: F. Ferjančič, E. Adamič, dr. A. Schwab, dr. G. Ipavec in V. Mirk. Gđ. Ivanka Hrastova je zapela ljubko in čustveno tri solospesve za sopran in sicer Čajkovskega »Zajop mi pesem, mati!«, Pavčičevo »Pesem« in Lajovčev »Pesem o tkalcu«. O njenih odličnih pevskih zmoglostih in o njeni izborni šoli smo bili že prepričani in njenih prejšnjih nastopih. To pot nas je zlasti zanimala originalna Pavčičeva »Pesem« in Lajovčeva »Pesem o tkalcu«. Pavčičeva pesem je lahkotna lirski stvarca, prav taka, kakršno zahteva tekst. Poje se prijetno in poslušal ljubko in prijazno. Ker ne nudi težav, je že gotovo našla pot med naše muzikalno občinstvo. Lajovčeva skladba se tesno oklepa Burnsovega teksta in ga točno in spretno ilustrira. Polna je lepih in zanosnih barv, ki nam drzno in plastično pojo o dekletu, zaljubljenem v lepega tkalca. Gospodična Hrastova je pela deloma nekoliko naglo, a brez obzira na to je lepo uspešna, žela v priznanje buren aplavz in prejšla šopek. G. Mirko Dežela se je pokazal kot violonist. Zaigral je Dvořaka »Humoresko«, Fibicha »Pesem« in Smetane »Iz domovine«. Dodati je smel še dve točki izven programa. Vidi se, da gospod Dežela ume našo publiko, publika pa to koj čuti in se mu za to burno zahvaljuje. Ona ni vsa muzikalno naobražena in ne more vsled tega uživati najvišjih zahtev, ki jih stavi nanjo naša moderna glasba. Koliko so jo že mučili po koncertih s težkimi programskimi točkami, od katerih ni imela ničesar. Ona hoče nekaj svojih izobrazbi primernega, nekaj dostopnega, kar lahko uživa in razume. In melodiozna Dvořakova humoreska je bila kot nalašč zanjo, enako Fibichova pesem in enako vse ostalo, kar ji je gladko in čustveno podal simpatični gospod Dežela. Ne z viška nazaj, ampak po tej poti bi šlo dalje na višave. Gđ. Hrastovo in g. Deželo je spremljal spretno in precizno na klavirju g. Trost. — Občinstva ni moralo biti

več. Treba konstatirati, da je društvo »Ljubljanski Zvon« na pravi poti. Trudi se, da s publiko primernimi stvarmi vzbudi zanimanje za domače zore, za domače soliste in za domače godce. Kdor je bil v soboto navzoč, ta je uvidel, da je našel to, česar zahteva in želi od domačega koncerta. Poslušal je stvari, ki jih je razumel, ki jih je mogel z lahkoto uživati in ki si jih bo ohranil še dolgo v prijaznem spominu. Dvořakova humoreska je bila vendar tako lepa in Pavčičeva pesem in še toliko drugega!

Zahvala. Odbor slov. pevskega društva »Ljubljanski Zvon« se tem potom najiskrenejše zahvaljuje gđ. Ivanka Hrastovi, gg. Mirku Deželi in Antonu Trostu za njihovo nesebično in požrtvovalno sodelovanje pri našem sobotnem koncertu. Za umetniški užitek smo jim iz srca hvaležni!

Književnost.

— »Slovenski Pravitnik« ima v št. 4 naslednje vsebino: 1. Miha Obuljen: Stavbna pravica. 2. Dr. Rudolf pl. Andrejka: Bera. 3. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) Pravomočno odločilo v zmislu §-a 46. i. n. je obvezno za vsako drugo sodišče, če tudi ni bilo izdano temeljni sporne razprave. b) Stroški za prizivno priobčilo. c) Opravičenec, ki se odpove nasproti lastniku služnega zemljišča svoji pravici izvrševati posestna dejanja na tem zemljišču, izgubi posest, če tudi nadaljuje posestna dejanja. Tako odpoved ne ustvarja zgolj obligatornega razmerja. d) Pri rešitvi vprašanja, ali je polnoletna oseba svoje redno bivališče opustila, je upoštevati predvsem voljo dotične osebe same. e) Nujni dediči po sebi ne spadajo v krog tistih dedičev, ki smejo izpodbijati zakonsko rojstvo v zmislu §-a 159. o. d. z. B. Kazensko pravo. a) Če se obudi sum med glavno razpravo, da je priča krivo izpovedala, je postopati po §-u 277. k. pr. r., ne po § 278. k. pr. r. b) Kdaj je izkamenje poljiščine tatvina. 4. Izpred državnega sodišča. Pristojnost upravnih oblasti v sporih na povračilo ubožnega odstotka, plačana temeljem ubožnega zakona z dne 28. avgusta 1883 št. 17 dež. zak. za Kranjsko. 5. Izpred upravnega sodišča. Deželni odbor ne sme zvišati vsled pritožbe občanov občinskih doklad, sklenjenih od občinskega odbora. 6. Razne vesti.

— »Carniola« ima v št. 1. in 2. novega letnika sledečo vsebino: Dr. Josip Gruden, Gorica in Velikovec ob koncu šestnajstega stoletja. Bergdirektion Idria. Die zweite Okkupation Idrias durch die Franzosen im Jahre 1805. — Dr. Gv. Savojic, Herpetologični zapiski za Kranjsko (11 slik). — Referati. Schneider dr. Arthur. Izvorni crteži Callotovi u metro-politanskoj knjižnici zagrebačkoj. (M. Pajk). — Stelč dr. Fr., Valvasor. Kulturna skica. (M. Pajk). — Steska Viktor, Freske na Skaručini. (M. P.). — Schmid dr. Walt., Römische Forschung in Oesterreich 1907 bis 1911. (M. Pajk). — Pick Karel Ing., Römische Y most přes Sávu u Černuči. (M. P.). — Pintar L., Vuizilnestei — Primet. (M. P.). — Gruden dr. Josip, Zgodovina slovenskega naroda. (Fr. Komatar). — Pettauer L., Die Zisterzienserabtei Sittich. (M. P.). — Hegemann dr. O., Eine Stellenbewerbung vor 300 J. (M. P.). — Pokorn Fr., Šmartin pri Kranju. (V. S.). — Bohinjec Peter, Zgodbe fare Škocijan pri Dobravi. (V. S.). — Podlogar Leopold, Drobthinice iz zgodovine in občine Krtina v dobski župniji. (V. S.). — Podlogar Leopold, Drobthinice iz preteklosti soseske Škocijan v dobski župniji. (V. S.). — Müller Freiherr von Dr. Eugen, Zur Geschichte der Herren von Strobelhof. (V. S.). — Gubo A., Die Trojanastrasse. (M. P.). — Dolenc dr. Met., Postanek in pomen inštrukcij za krvna sodišča na Stajerskem, Kranjskem in Koroskem. (M. P.). — Prijatelj dr. Ivan, Slovenščina pod Napoleonom. (M. P.). — Prijatelj dr. Ivan, Iz življenja kranjskega literata. (M. Pajk). — Valjavec dr. Josip, Desetletnika salezijanskega zavoda na Rakovniku v Ljubljani. (V. S.). — Huber dr. J., Die Anfänge der alpinen Forschung in den Ostalpen und im Karstgebiete (bis 1800). (M. P.). — Fr. (eiresignierter) Pf. (arrer) H. (artig), H. Hasquet's Autobiographie. (M. Pajk). — Jakob Georg, Belsazar Haquet und die Erforschung der Ostalpen und Karpaten. (M. P.). — Putick Wilhelm, Eine geologische Skizze des Zirknitzer Sees. — Schenkel Theodor, »Karstgebiete und ihre Wasserkraft«. (Ing. Karl Pick). — Siedl Ferd., Die in Krain und Görz - Gradisca 1910 beob. Beben. (Dr. Savojic). — Keissler Dr. Karl v., Zur Kenntnis der Pilzflora Krains. (Prof. A. Paulin). — Schreiber Dr. Egid, Herpetologia europaea.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadilci!

Katare, zasliženje itd. z ničemer hitreje in boljše ne odpravite kakor če pridno pijete in grgrate Tolstovrško dijeteljno kiselko vodo.

ako je sedaj poskusite, ko se je posrežilo vrelc moderno urediti, da ne le ne uhaia ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovikisli prtok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezen okus. **Naročite in prepračate se.** Zaboje s 25 steklenicami velja za 5 kren. Razpošilja se v 1/2 l, 1/4 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrške naročajo odlični: zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice,** ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Bel čistega doblika gre v narodno nameno.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.**

Vizitnice Narodna tiskarna.

Krapinske toplice (Hrvaško) zdravijo protin, revmatizem ishias.

Prospekte in pojasnila daje zastoj ravnateljstvo.

Restavracija Dachs

Ljubljana, Florijanska ulica 33,

se priporoča za obilni poset. Pristna vina, izbor punitigamsko marčno in bavarsko (črno) pivo. Okusna mrzla, gorka kuhinja ob vsakem dnevnem času. — Na novo otvorena

prenočišča.

Cene in snažne postelje; priporočljive posebno ljudem z dežele. — Z odličnim spoštovanjem

1431 **Ivan in Marija Dachs.**

Samo še malo dni!

Vlečenje že 15. maja 1913.

XXX. kralj. ogrska

državna dobrodelna loterija.

Glavni dobitok 200.000 kron.

Vseh dobitkov za 475.000 kron v gotovini.

Srečka stane 4 krone.

Srečka se dobivajo pri kralj. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni carinski urad) pri c. kr. loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in po skoro vseh trafikah, menjalnicah itd. na Ogrskem in po avstr. kronovinah Igralni načrt se na zahtevo pošlje zastoj.

Kraljevo ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

5-52 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trst, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Sražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trbiž, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Sražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trbiž, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Trbiž, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

lina, Draždan, Prage, Linc, (London) Vllissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice, Jesenice, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.

3-00 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Linc, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržica, Kranja.

7-00 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenice z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linc, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.

9-13 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

Sprejmeta se dva mizarska vajenca

Naslov na upravništvo »Slov. Naroda«.

1420

200 hl beloga in rdečega

vina

domačega pridelka starejših letnikov 8-10% alkohola. Garant naravnizvrstno se proda pri oskrbništvu Nemška vas-Krško. 1340

Ali se zanimате

za moj najnovejši, v 25. letniku izšli glavni katalog? Dobite ga na zahtvo takoj in gratis in franko in dobite za slučaj potrebe med veliko izbiro porabnostnih in darilnih predmetov gotovo zaželeno stvar. Jan Konrad c. in kr. dvorni dobavitelj, razpošiljalnica v Mostu št. 2396 (Češko). Nikljaste žepne ure K 4-20, 5- in više. Nikljaste budilke K 2-90, harmonike 5- in 6-80. Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej. Brez rizika. — Zamena dovoljena ali denar nazaj

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Naznanilo in

priporočilo.

Podpisana cenj. odjemalcem drož iz tovarne

Jos. Košmerl vljudo

naznanjam, da niso resnične

vesti, da bi bilo podjetje po

smrti mojega soproga pro-

dano komurkoli. Podjetje

ostane dalje last dedičev

A. Košmerla, t. j. last moja

in mojega sina ter je bom

pod dosedanje firmo vo-

dila dalje.

Veseloštevane doseda-

nje gg. odjemalce zagotav-

ljam, da bom poznavajoč

iz večletnih izkušenj pravi

način izbornega izdelovanja

drož, vestno skrbela, da

dobe v resnici le najboljše

blago in da podjetje v polni

meri ohrani njihovo naklo-

njenost ter si z vestnim in

točnim poslovanjem pridobi

še nove odjemalce. 1403

Vljudo se priporoča-

joč za nova naročila, beleži

s najodličnejšim spoštovanjem

za tovarno drož Jos. Košmerl

Ljubljana, Franciskanska ulica 6,

Matinka Košmerl, roj. Mulej

Rad prevelike zaloge blaga 20 % popusta na vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluže kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11: (Koliže):

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11: (Koliže):

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovejših slogih ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago

ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Objavljenje

Od cestnega odbora za sodni okraj Senožeče se naznanja, da bo pristojbina mitnice na reški deželni cesti pri Vremih za tri leta, to je od 1. junija 1. 1913 do 1. junija 1916 na javni dražbi

dne 5. maja 1913

ob 10. uri dopoldne v občinski pisarni Senožečah dana v zakup pod sledečimi pogoji:

1. Zakupnik zadobi pravo, mitniško pristojbino pobirati, katere znaša:
 - a) od enega upreženega voznega živinčeta po 8 vrn.
 - b) od enega težkega gnanega živinčeta, (vola, konja, bika, krave, junčka, junice, meza in osla) ali neupreženega živinčeta po 4 ;
 - c) od enega lahkega gnanega živinčeta (teleta, ovce, koze, prasca in svinje) po 2 ;
2. Živčine, neseno ali peljano, ne spada pod mitniške pristojbine.
3. Zakupnik stoji v porabo mitniški hloď s pritliklino, potem stanovanje v mitnični hiši proti letnemu ponaprednemu izplačilu najemščine 50 kron na cestni odbor Senožeče.
4. Zakupnik se mora vsak mesec na glavni c. kr. davkarski urad v Senožečah ponazadno plačati, sicer pa 5 od sto obresti od vsakega zapadlega obroka plačati.
5. Dražbe se lahko vsak udeleži, ki ima za to zakonito sposobnost in zamore dati pogojeno varnost ter iz mitniških zakupov ni izrecno izločen.
6. Kdor bi v imenu katerega drugega hotel dražiti, se mora s sodnijsko poverjenim pooblastilom svojega pooblastitelja pri komisiji pred dražbo izkazati in taisto nej izročiti.
7. Pismene, s postavnim kolkom prevedene ponudbe morajo imeti:
 - a) Varščino (Kaution) vsled odstavka 8 teh pogojev v gotovini ali pa v državnih papirjih po zadnje spoznanem borznem kurzu ali pa z dokazanim sprječevalom, da je ta znesek pri eni erarčnih zalog v gotovini ali pa v državnih papirjih po kurznih vrednostih vložen ali hipotekarno ali pupilarno utrjen bil, tedaj je kavcija hipotekarno zagotovljena, mora biti taista z deželno ali zemljiško-knjižnim zastavnim vpiskom ali izpisom in sodnijsko cenitveno listino od hipoteke prevedena.
 - b) Take ponudbe morajo

do 30. aprila 1913

okrajnemu cestnemu odboru v Senožečah zapečateni dospeti.

- c) Pismene ponudbe morajo znesek v številkah odločno in razumljivo povedati in mora ponudnik svoje ime in priimek, potem stan in sianovališče podpisati. Stranke, pisave nezmožne, naj svoje lastnorčno znamenje k pismeni ponudbi pridenje, v kateri mora biti podpisani tudi eden podpisalec kot priča in še ena priča ter obeh stan in stanovališče. Če je več oseb skupno eno pismo ponudbo vložilo, morajo taisti povedati, da se kot nerazdelni soplačevalci eden za vse in vsi za enega, na dopolnitev zakupnih pogojev zavežejo. Obenem morajo v ponudbi tistega soudeleženca naznaniti, na katerega ime se bo zapisal zakupni objekt.
- d) Take ponudbe ne smejo imeti nobenih pristavkov (Klausel), kateri bi utegnili prikrajševati dražbene pogoje, ampak morajo odločno izraževati, da hoče ponudjalcu vse v tem objavljenju zapodane in one pri ustmeni dražbi prečitane, v dražbeni zapisnik zapisane pogoje natančno izpolnjevati.
- e) Zunan morajo pismene ponudbe imeti tale napis: „Ponudba za zakup mitnice pri Vremih“.
- f) Pismene ponudbe so pravovetne za ponudjalca od časa njih vloge, za cestni odbor pa še le od dneva, katerega se potrditev ponudbe dotičnemu ponudjalcu na znanje da. Pismene ponudbe bodo po dovršeni ustmeni dražbi vpričo zakupnih dražbenikov odprte in razglašene. Zakup se bo potem, ne da bi se naprej dražilo, tistemu priznal, kateri bo ali po ustmeni dražbi ali po predpisani pismeni ponudbi največ ponudil, pa naj si bo, da je ta ponudba izključni znesek dosegla ali presegla, če je za sklepanja dotične zakupne pogodbe pripravna. Omeniti je, da ako bi pismena in ustmena ponudba enaka bila, dobi ustmena, od dveh ali več enakih pismenih ponudb dobi pa taista prednost, za katero bo žrebanje odločilo, izpeljano po dražbeni komisiji.
7. Zakupnik je navezan, šteti del cele zakupnine kot kavcijo položiti, ki se jo lahko plača v gotovini, državnih papirjih ali fidejuszno.
8. Vsak mora, predno se sme dražbe udeležiti, izplačati dražbeni komisiji znesek 200 K kot začasno kavcijo; to plačilo je lahko, kakor gori rečeno, v gotovini, zemljiško-obvezni obligacijah ali c. kr. državnih papirjih po zadnje spoznani kurznih vrednosti.
9. Precej po dovršitvi dražbe bodo kavcije nezakupnikom povrne, zakupniku pa bo taista še le po dogotavljenju kavcije (v smislu točke 7.) povrnena; to dogotavljenje se mora zgoditi pred izročitvijo zakupnega objekta.

Vsi drugi splošni zakupni pogoji se morejo ogledati pri cestnem odboru v Senožečah in v Postojni.

Cestni odbor za sodni okraj Senožeče

dne 17. aprila 1913.

Obrazec za pismo ponudbo.

Jaz ponujam za zakup pobiranje mitniške pristojbine na reški deželni cesti pri Vremih za časa od 1. junija 1913 do 1. junija 1916, zakupni znesek (ponudbeni znesek v številkah) piši: (ponudbeni znesek v črkah), in zagotavljam, da se nočem pogojev, ki so v dotičnem objavljenju označeni, točno držati. Kot začasno kavcijo prilagam tu znesek 300 K. (Podpis mora biti po objavljenem predpisu.)

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles

Šivalnistroji

Brezp.ačni kurzi za

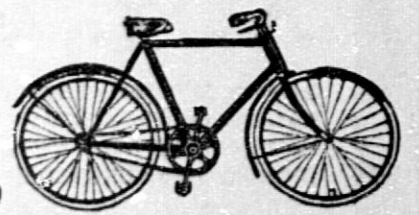
vezenje v hiši.

Pisalni stroji

„ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Hiša**z žago in mlinom**

vodna moč, z vsemi pritisklinami, skladiščem, vrtom itd. se v prijaznem industrijskem trgu na Notranjskem

cenó prodá. 1379

Skozi trg vodi državna cesta in je tam tudi železniška postaja. — Prijazne ponudbe pod „Ugodna prilika“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Ženitna ponudba!

Trgovca, 34 let star, posestnik krasnega imetja v lepem kraju dežele, želi kakor hitro mogoče poročiti se z gospodično ali vdovo. Zahteva se dota v najmanjšem znesku K 12000.—

Le resne ponudbe pod „Zvesti tovariš“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

1375

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

2798

v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

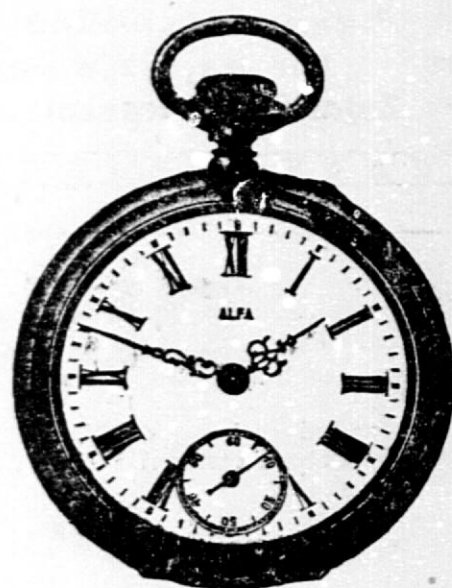
Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike!

: Najnovejše kravate za gospode :

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd., vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini 1227

P. MAGDIČ, Ljubljana, nasproti glavne pošte.**! Za birmo !**

Za nakup solidnih in priznane dobro idočih švicarskih „UNION“ ur, zlatnine, srebrnine se priporoča trdka

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Lastna tvornica ur v Švici.

Glavni cenik z žepnim koledarjem se pošilja zastoj.

Nova hiša

vili podobna, zidana, z opeko krita, ima 4 sobe, 2 štedilni kuhinji, veliko klet, perilno kuhinjo, vodnjak na cev, velik vrt, blizu velike ceste, šole in mesta Maribora, v lepi, ravni, mirni legi, za penzioniste ali rokodelce posebno pripravljen, se takoj pod zelo lahki plačilni pogoji prodá. — Cena K 8600.— Več nove lastnik Franc Podlipnik v Mariboru, Tezenšt. 38.

Slamnike

moderno nakitene, oblike, kakor vse potrebščine za modiste prodaja najceneje

M. Horvat
Ljubljana, Stari trg 21.
Popravila točna in cena.**Ivan Magdič**krojač prve vrste
Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarni „Europa“)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.

**Radioaktivno termalno kopališče
Toplice na Kranjskem**

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 lit. radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Dve ali tri elegantne in svetle

mesečne sobe

brez kuhinje, primerne za pisarne ali stanovanje, 1381

se takoj oddajo.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Gostom, ki dohajajo v Trst,

1351

se priporoča

hotel Hinko KosičTrst, ulica Carradori št. 15,
5 minut oddaljen od južnega kolodvora.

Restavracija

ulica Carradori 18 (vokal ulice Ghega).

Pozor!**Pozor!****VIKTOR BAJT
cvetlični salon**

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, tik glavne pošte.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem začel izdelovati v veliki množini **krasne nagrobne****suhe vence**

v vsaki obliki in velikosti, pod tvorniški cenami.

Pri večjih odjemih primeren popust in se take pošiljke na deželo odpravijo **poštne prosto.**

S svežimi venci, šopki, kakor sploh vsem vezanjem v mojo stroko spadajočih predmetov se bom potrudil, v vsakem oziru kar najbolje postreči!

Mojim nizkim cenam se mora vsakdo čuditi! Za obilo naročanje se vrljudno priporoča z odličnim spoštovanjem

1350

Viktor Bajt.

Brzjavlj: Viktor Bajt, Ljubljana.

Ure, veržice, uhani, prstani, obeski, zaplestnice itd. itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„Top“

Najcenejša birmanska darila!
Najstarejša domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Volkova ul. 3.
„Ceniki zastoj.“**Prava in neprava ljubezen.**

Povest. — Spisal Blaž Pohlín.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

:: Opatov praporščak. ::

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.Usojava se naznaniti sl. občinstvu, da sva prevzeli od g. Jan Fiala **restavracijo Fiala v Ljubljani, Gradišče *2**

ter jo tudi otvorili. — Sočasno obveščava sl. občinstvo, da sva vedno pripravljene prevzeti bankete, ženitovanske pojedine in druge slavnostne obede tudi izven restavracije. — Z zagotovilom, da hočeva sl. občinstvu vedno postreči s priznano dobro kuhinjo, naravnimi vini in izbornim pivom, se priporočava slavn. občinstvu in beleživa z odličnim spoštovanjem

A. J. Schmidt.

Usojam se naznaniti slavn. občinstvu, da sem oddal svojo restavracijo »Fiala« gospodičnima

A. J. SCHMIDT.

Stejem si v prijetno dolžnost izreči pri tej priliki svojim p. n. gostom najiskrenejšo zahvalo za izkazano mi naklonjenost ter si jih dovoljujem obenem vrljudno prositi, da ohranijo to naklonjenost tudi mojim naslednicima. Z odličnim spoštovanjem

Jan Fiala.

Sočasno naznanjam, da prevzamem s 1. majem t. l. erarični

hotel „Črni vol“ v Idriji

katerega sem nanovo opremlil in upam, da bodo tujci z novo opremljenimi sobami popolnoma zadovoljni. — V nadi, da me bo slavn. občinstvo tudi v naprej posečalo, se priporočam

z velespoštovanjem

Jan Fiala.